

SLUŽBENE NOVINE GRADA ZENICA

GODINA L
Broj 5

Ponedjeljak, 1. 7. 2024. godine

ISSN 1840-4588

GRADSKO VIJEĆE

83.

Na osnovu člana 13. stav 2. alineja peta Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 49/06 i 51/09) i člana 21. t. 7. Statuta Grada Zenica ("Sl. novine Grada Zenica", br. 5/15), Gradsko vijeće Zenica, na 45. sjednici održanoj 4. 6. 2024. godine, donosi

ODLUKU

o povjeravanju na upravljanje i korištenje dijela parcele u K.O. Gradišće JU "Dom zdravlja" Zenica bez naknade

Član 1.

Ovom Odlukom Grad Zenica povjerava na upravljanje i korištenje dio parcele u vlasništvu i posjedu Grada Zenica označene kao k.č. 893 K.O. Gradišće JU "Dom zdravlja" Zenica bez naknade, radi obezbjeđenja parking prostora za pacijente ambulante porodične medicine Gradišće, prema grafičkom prikazu koji čini sastavni dio ove Odluke. Površina parcele će biti definisana elaboratom.

Član 2.

Nekretnina iz člana 1. ove Odluke daje se na upravljanje i korištenje JU "Dom zdravlja" Zenica bez naknade na neodređeno vrijeme, sve dok postoji potreba za upotrebom u svrhu navedenu u članu 1. ove Odluke.

Član 3.

JU "Dom zdravlja" Zenica obavezuje se da nekretninu iz čl. 1. Odluke koristi isključivo za namjenu iz čl. 1. ove Odluke. JU "Dom zdravlja" Zenica odriče se prava potraživanja na ime eventualno uložениh sredstava.

Član 4.

Daje se ovlaštenje Gradonačelniku Grada Zenica da na osnovu ove Odluke sa JU "Dom zdravlja" Zenica zaključi ugovor o korištenju i upravljanju nekretninom iz čl. 1. ove Odluke kojim će se urediti međusobna prava i obaveze Grada Zenica i JU "Dom zdravlja" Zenica.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Grada Zenica".

Broj: 01-45-11515/24
Zenica, 4. 6. 2024. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
GRADSKOG VIJEĆA
Mirza Husetić, s.r.

84.

Na osnovu člana 14. stav 4. i 16. Zakona o eksproprijaciji („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/07, 36/10, 25/12, 8/15 - odluka US i 34/16), člana 21. Statuta Grada Zenica („Službene novine Grada Zenica“, broj 5/15), Gradsko vijeće Zenica, rješavajući po prijedlogu Gradskog pravobranilaštva zakonskog zastupnika Grada Zenica, na svojoj 46. sjednici održanoj dana 20. 6. 2024. godine, donijelo je sljedeću

ODLUKU

O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA

1. Utvrđuje se da je od javnog interesa izgradnja lokalne ceste Pojske-Rebrovac u MZ „Pojske“, pa se može pristupiti potpunoj eksproprijaciji, odnosno preuzimanju zemljišta označenog kao:

- **k.č.n.p. broj 71 K.O. Pojska**, posjed Maslić Emira sina Mithata sa 7/18 dijela, Maslić Ishaka, sina Midhata sa 7/18 dijela i Maslić Šeherzade, kći Midhata sa 2/9 dijela iz p.l.

- broj 893 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 473,586 m², kojoj po starom premjeru odgovara dio 3/101, 6/1, 3/102, dio 3/104 i 3/107 iz zk. uložka broj 1334 i zk.ul. broj 511 K.O. S.P. Pojske;
- **k.č.n.p. broj 76/1 K.O. Pojska**, posjed Bišić r. Dizdarević Zilha sa 1/6 dijela, Dizdarević Ibrahim, sin Nezira sa 1/6 dijela, Dizdarević Ilijaš sin Nezira sa 1/6 dijela, Dizdarević Muhamed sin Nezira sa 1/6 dijela, Dizdarević Salih sin Nezira sa 1/6 dijela i Dizdarević Suljo sin Nezira sa 1/6 dijela iz p.l. broj 203 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 7,33 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 9/1 iz zk.ul. broj 1349 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 99 K.O. Pojska**, posjed Suvad Bišić sin Sulejmana sa 1/4 dijela, Suvada Hrustić kći Sulejmana sa 1/4 dijela, Nusreta Ibraković kći Sulejmana sa 1/4 dijela i Fikreta Zahirović r. Bećirović kći Fikreta sa 1/4 dijela iz p.l. broj 83 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 4,422 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 3/67 i dio 3/68 iz zk.ul. broj 351 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 100 K.O. Pojska**, posjed Bišić Suvad sin Sulejmana sa 1/8 dijela, Bišić Fuad sin Šaćira sa 1/8 dijela, Bišić Munir sin Šaćira sa 1/8 dijela, Bišić Tahir sin Šaćira sa 1/8 dijela, Durmiš r. Bišić Zejneba sa 1/8 dijela, Hrustić Suvada kći Sulejmana sa 1/8 dijela, Ibraković Nusreta kći Sulejmana sa 1/8 dijela i Zahirović r. Bećirović Refija kći Fikreta sa 1/8 dijela iz p.l. broj 84 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 10 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 3/6 iz z.k. izvotka broj 465 i k.č.s.p. broj dio 6/67 koja nema broj zk. izvadka, sve K.O.S.P. Pojske.
 - **k.č.n.p. broj 101/2 K.O. Pojska**, posjed Bišić Tahir sin Šaćira sa 1/1 dijela iz p.l. broj 831 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 8,851 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 3/6 iz zk.ul.broj 465 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 105 K.O. Pojska**, posjed Smajlović Ferida Atija sa 1/7 dijela i Smajlović Ferida Ferid sa 6/7 dijela iz p.l. broj 585 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 5,954 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 3/28 iz z.k. izvadka broj 1332 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 106 K.O. Pojska**, posjed Smajlović Nesiba sina Sadika sa 1/1 dijela iz p.l. broj 598 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 15,776 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 3/29 iz z.k.ul. broj 1329 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 250 K.O. Pojska**, posjed DS-Javni putevi sa 1/1 dijela iz p.l. broj 243 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 862,894 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 51/1 iz z.k.ul. broj 1338 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 251 K.O. Pojska**, posjed DS-Javni putevi sa 1/1 dijela iz p.l. broj 243 K.O. Pojska, površina parcele 2719 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 51/1 iz z.k.ul. broj 1338 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 1671 K.O. Pojska**, posjed Spahić Ajdin sin Ediba sa 1/12 dijela, Spahić Edina r. Karalić kći Safeta sa 1/6 dijela, Spahić Besim sin Safeta sa 1/4 dijela i Talić Emina r. Adilović kći Rasima sa 1/2 dijela iz p.l. broj 632 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 62,292 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 5/4 iz zk.ul. broj 1160 i dio 5/5 iz zk.ul. broj 919 sve K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 1672 K.O. Pojska**, posjed Spahić Salih, sin Hasana sa 1/1 dijela iz p.l. broj 661 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 74,490 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 5/6 iz z.k.ul. broj 1195, dio 5/4 iz z.k.ul. broj 1160, dio 5/5 iz z.k.ul. broj 919 i dio 5/3 iz z.k.ul. broj 1318 sve K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 1673 K.O. Pojska**, posjed Durmić r. Maslić Enisa, kći Hidajeta sa 1/7 dijela, Hrnjić r. Maslić Begajeta, kći Hidajeta sa 1/7 dijela, Maslić Ešref sin Hidajeta sa 1/6 dijela, Maslić Muhamed sin Hidajeta sa 1/7 dijela, Maslić Mujo sin Hidajeta sa 1/7 dijela, Maslić Begajet sin Muhameda sa 1/42 dijela, Maslić Hidajet sin Muhameda sa 1/42 dijela, Maslić Sanel sin Muhameda sa 1/21 dijela i Zukić r. Maslić Hanifa kći Hidajeta sa 1/6 dijela iz p.l. broj 446 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 8,073 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 5/3 iz z.k.ul. broj 1318 i 5/2 iz z.k.ul. broj 1240 sve K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 1675 K.O. Pojska**, posjed Senad Maslić sin Ibrahima sa 1/1 dijela iz p.l.

- broj 447 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 7,191 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 5/1 iz z.k.ul. broj 17 K.O. S.P. Pojske sa napomenom da je u „C“ teretnom listu upisan teret na nekretnini;
- **k.č.n.p. broj 1677 K.O. Pojska**, posjed Dizdarević r. Softić Mejrema kći Osmana sa 1/1 dijela iz p.l. broj 190 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 435,548 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 3/3 iz z.k.ul. broj 1257 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 1678 K.O. Pojska**, posjed DS-Javni putevi sa 1/1 dijela iz p.l. broj 243 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 0,03 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 51/1 iz z.k.ul. broj 1338 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 1689 K.O. Pojska**, posjed Maslić Senad sin Ibrahima sa 1/1 dijela iz p.l. broj 447 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 163,861 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 362/160, dio 362/1 i dio 362/161 iz z.k.ul. broj 1240 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 1691 K.O. Pojska**, posjed DS Krivaja OUR šumarstvo sa 1/1 dijela iz p.l. broj 242 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 840,358 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 362/1 iz z.k.ul. broj 1240 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2644 K.O. Pojska**, posjed Spahić Enver, sin Kasima sa 1/1 dijela iz p.l. broj 926 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 160,132 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj dio 7/6 i dio 7/1 iz z.k.ul. broj 1292 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2649 K.O. Pojska**, posjed Spahić Besim, sin Mehmeda sa 1/1 dijela iz p.l. broj 638 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 40,507 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 7/8 iz z.k.ul. broj 501 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2650 K.O. Pojska**, posjed Spahić Sulejman sin Husejna sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1044 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 79,815 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 7/7 iz z.k.ul. broj 1341 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2651 K.O. Pojska**, posjed Halač r. Spahić Zilhe sa 1/4 dijela, Spahić Ahmeta sina Asima sa 2/4 dijela i Spahić Fahrudina sina Asima sa 1/4 dijela iz p.l. broj 616 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 306,37 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 7/4 iz z.k.ul. broj 1292 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2652 K.O. Pojska**, posjed Skopljak Meho, sin Mehe sa 1/1 dijela iz p.l. broj 569 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 133,413 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 273 iz z.k.ul. broj 87 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2653 K.O. Pojska**, posjed Bišić Derviš sin Derviša sa 1/4 dijela, Džulan r. Bišić Advija sa 1/4 dijela, Ibrahimagić r. Spahić Fatima sa 1/4 dijela i Spahić r. Bišić Lutfija sa 1/4 dijela iz p.l. broj 68 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 62,677 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 275/7 iz z.k.ul. broj 237 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2654 K.O. Pojska**, posjed Spahić Saliha sina Akifa sa 1/1 dijela iz p.l. broj 996 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 20,837 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 275/6 iz z.k.ul. broj 237 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2655 K.O. Pojska**, posjed Đanan r. Spahić Halida sa 1/3 dijela, Spahić r. Patković Nesiha, kći Adema sa 1/3 dijela, Spahić Rasim sin Šefika sa 1/3 dijela iz p.l. broj 665 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 19,411 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 275/1 iz z.k.ul. broj 237 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2656/1 K.O. Pojska**, posjed Spahić Safet sin Besima sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1201 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 27,118 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 275/2 iz z.k.ul. broj 502 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2656/2 K.O. Pojska**, posjed Spahić Safet sin Besima sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1201 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 1,885 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 275/5 iz z.k.ul. broj 502 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 2660/1 K.O. Pojska**, posjed Spahić Safet sin Besima sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1201 K.O. Pojska, površina ekspropri-

- jacije 343,292 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 276/1, dio 276/4 i dio 276/3 iz zk.ul. broj 121 i k.č.s.p. broj 274/1 iz z.k. uloška broj 502 sve K.O. S.P. Pojske;
- **k.č.n.p. broj 3124/1 K.O. Pojska**, posjed Amir Smajlović sin Taksima sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1068 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 12,065 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 12/1 iz zk.ul. broj 1293 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 3124/2 K.O. Pojska**, posjed Karan r. Smajlović Ferida, kći Muniba sa 1/4 dijela, Smajlović Ferida Atija sa 1/28 dijela, Smajlović Ejub sin Muniba sa 1/4 dijela, Smajlović Redžib sin Muniba sa 1/4 dijela i Spahić r. Smajlović Neđmija kći Ferida sa 6/28 dijela iz p.l. broj 1141 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 52,232 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 12/4 iz zk.ul. broj 1293 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 3124/3 K.O. Pojska**, posjed Karan r. Smajlović Ferida, kći Muniba sa 1/4 dijela, Smajlović Ferida Atija sa 1/28 dijela, Smajlović Ejub sin Muniba sa 1/4 dijela, Smajlović Redžib sin Muniba sa 1/4 dijela i Spahić r. Smajlović Neđmija kći Ferida sa 6/28 dijela iz p.l. broj 1141 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 62,292 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 12/3 iz zk.ul. broj 1293 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 3125 K.O. Pojska**, posjed Smajlović Faruk, sin Faika sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1042 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 29,928 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 12/2 iz zk.ul. broj 1293 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č. n.p. broj 3126 K.O. Pojska**, posjed Kozica r. Skopljak Safeta kći Mehmedalije sa 1/2 dijela, Šabanović Esad sin Begana sa 1/6 dijela, Šabanović Mirsad, sin Begana sa 1/6 dijela i Šuvalić Sanjin sa 1/6 dijela iz p.l. broj 570 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 90,512 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 117/5 iz zk.ul. broj 126 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 3128 K.O. Pojska**, posjed Spahić Zilkaid sin Huseina sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1055 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 54,270 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 117/3 iz zk.ul. broj 1407 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 3129 K.O. Pojska**, posjed Spahić Ibrahim sin Kasima sa 1/1 dijela iz p.l. broj 1184 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 401,467 m², kojoj po starom premjeru odgovara broj 117/2 iz zk.ul. broj 1061 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 3130 K.O. Pojska**, posjed Bišić Derviš sin Derviša sa 1/4 dijela, Džulan Advija r. Bišić sa 1/4 dijela, Ibrahimagić r. Spahić Fatima sa 1/4 dijela i Spahić r. Bišić Lutfija sa 1/4 dijela iz p.l. broj 68 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 149,963 m², kojoj po starom premjeru odgovara dio broj 117/1 iz zk.ul. broj 126 K.O. S.P. Pojske;
 - **k.č.n.p. broj 4306 K.O. Pojska**, posjed DS-Vode sa 1/1 dijela iz p.l. broj 245 K.O. Pojska, površina eksproprijacije 568,808 m², kojoj po starom premjeru odgovara dio broj 362/1, dio 267/4, dio 117/2, dio 269, dio 7/3, dio 272/2, dio 274/2, dio 274/4, dio 276/4, dio 5/4, dio 5/6, dio 125/1, dio 117/1, dio 268, dio 270/2, dio 7/4, dio 274/1, dio 274/3, dio 276/3, dio 5/3, dio 5/5 i dio 273 sve K.O. S.P. Pojske.
2. Određuje se da je korisnik eksproprijacije Grad Zenica, koji zastupa Gradsko pravobranilaštvo Zenica.
 3. Na osnovu ove odluke Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Grada Zenica može pristupiti postupku eksproprijacije zemljišta navedenog u posebnom prilogu Elaborata.
 4. Ova odluka je konačna u upravnom postupku i ima se objaviti u „Službenim novinama Grada Zenica“, a protiv iste može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Kantonalnog suda u Zenici u roku od 30 dana od dana njenog objavljivanja. Tužba se podnosi neposredno sudu.

Obrazloženje

Služba za vodoprivredu, putnu infrastrukturu i mjesne zajednice obratila se Službi za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina sa zahtjevom za izgradnja lokalne ceste Pojske-Rebrovac u MZ „Pojske“ (uz Poščansku rijeku- dionica od regionalne ceste R413a do džamije u Rebrovcu). Nakon razmatranja istog Gradsko pravobranilaštvo Zenica je aktom broj U-9/23 od 17.05.2024. godine dostavilo

prijedlog za pokretanje procedure proglašenja javnog interesa.

Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina dostavila je Gradskom vijeću Prijedlog Odluke o utvrđivanju javnog interesa za izgradnju lokalne ceste Pojske- Rebrovac u K.O. Pojske, na zemljištu poblizje označenom u Elaboratu eksproprijacije broj 03-1-11018/22 od decembra 2022. godine, koji čini sastavni dio ove odluke.

Predlagač je uz prijedlog dostavio Elaborat eksproprijacije broj 03-1-11018/22 od decembra 2022. godine, sačinjen od strane JP za prostorno planiranje i uređenje grada „Zenica“ d.o.o. Zenica po narudži Grada Zenica.

Uvidom u dostavljeni zahtjev i prijedlog za utvrđivanje javnog interesa proizilazi da se razlozi kojim se traži donošenje ove odluke ogledaju u iskazanim potrebama za izgradnju lokalne ceste Pojske- Rebrovac u K.O. Pojske.

S obzirom na naprijed navedeno, te primjenjujući sljedeće odredbe Zakona o eksproprijaciji („Službene novine Federacije BiH“ broj: 70/07, 36/10, 25/12, 8/15- odluka US i 34/16):

- Član 14. stav (4) Zakona o eksproprijaciji („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/07, 36/10, 25/12, 8/15-odluka US i 34/16) kojim se propisuje da: „Odluka o utvrđivanju javnog interesa za igradnju objekta ili izvođenje radova na području općine donosi općinsko vijeće na čijem se području namjerava graditi objekat ili izvoditi radovi u skladu s planskim dokumentima prostornog uređenja“ i
- Član 16. istog zakona kojim se propisuje da: „Prijedlog za utvrđivanje javnog interesa za eksproprijaciju podnosi lice koje prema odredbama ovog zakona može biti korisnik eksproprijacije.“ Prijedlog za utvrđivanje javnog interesa podnosi se Vladi, odnosno Vladi kantona ili općinskom vijeću, putem federalnog, kantonalnog organa uprave ili općinske službe za upravu za imovinsko-pravne poslove, a sadrži elaborat eksproprijacije (geodetsko-katastarski plan područja eksproprijacije, podatke o nekretninama za koje se predlaže utvrđivanje javnog interesa, procjenu vrijednosti nekretnine, cilj eksproprijacije i druge podatke za utvrđivanje javnog interesa). Nadležni organ je dužan o prijedlogu za utvrđivanje javnog interesa odlučiti u roku od 60 dana od dana pri-

jema prijedloga. Aktom o utvrđivanju javnog interesa, u skladu sa odredbama ovog člana, odredit će se i korisnik eksproprijacije. Protiv akta o utvrđivanju javnog interesa može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, osim u slučajevima iz člana 15. ovog Zakona.

Gradsko vijeće Grada Zenica smatra da je predlagač ispunio uslove za utvrđivanje javnog interesa, pa je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, a u skladu s naprijed citiranim odredbama Zakona o eksproprijaciji odlučeno kao u dispozitivu ove odluke.

Ova odluka je konačna u upravnom postupku.

Broj: 01-45-12500/24
Zenica, 20. 6. 2024. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
GRADSKOG VIJEĆA

Mirza Husetić, s.r.

GRADONAČELNIK

85.

Na osnovu člana 59. Zakona o budžetima u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), člana 34. Statuta Grada Zenica („Službene novine Grada Zenica“, broj 5/15), člana 25. Odluke o izvršavanju Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu („Službene novine Grada Zenica“, broj 1/24) i Uputstva Grada Zenica o preraspodjeli odobrenih budžetskih sredstava, broj: 02-11-22295/20 od 09.11.2020. godine, na prijedlog Službe za vodoprivredu, putnu infrastrukturu i mjesne zajednice, Gradonačelnik Zenice donosi

ZAKLJUČAK

o preraspodjeli sredstava u Budžetu Grada Zenica za 2024. godinu

I

Odobrava se preraspodjela sredstava Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu („Službene novine Grada Zenica“, broj 1/24) na organizacionom kodu 61010001 – Služba za vodoprivredu, putnu infrastrukturu i mjesne zajednice.

II

Preraspodjela sredstava iz tačke I vrši se na sljedeći način:

Umanjuje se:

- ekonomski kod 613700, funkcija 0463, budžetska pozicija 246 - "Izdaci za tekuće održavanje putne mreže - sufinansiranje u projektima jačanja lokalne samouprave i uloge MZ" za iznos od 98.500,00 KM,
- ekonomski kod 613700, funkcija 0621, budžetska pozicija 252 - "Učešće u finansiranju projekata -sredstva UNDP-a" za iznos od 11.500,00 KM i
- ekonomski kod 613700, funkcija 0661, budžetska pozicija 251 - "Izdaci za tekuće održavanje (autobuske nadstrešnice, trgovi, stepeništa i dr.)" za iznos od 17.500,00 KM.

Povećava se:

- ekonomski kod 613300, funkcija 0462, budžetska pozicija 244 - "Zimska služba na lokalnim i nekategorisanim putevima" za iznos od 115.000,00 KM.

Formiraju se nove budžetske pozicije:

- ekonomski kod 613400, funkcija 0161, budžetska pozicija 244A - "Nabavka materijala i sitnog inventara po projektu Jačanje uloge MZ u BiH " u iznosu od 500,00 KM,
- ekonomski kod 613400, funkcija 0162, budžetska pozicija 244B - "Nabavka materijala i sitnog inventara po projektu Jačanje uloge MZ u BiH – sredstva UNDP-a" u iznosu od 1.500,00 KM,
- ekonomski kod 614300, funkcija 0161, budžetska pozicija 258A - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama po projektu Jačanje uloge MZ u BiH – sredstva UNDP-a" u iznosu od 7.500,00 KM,
- ekonomski kod 821300, funkcija 0161, budžetska pozicija 262A - "Nabavka opreme po projektu Jačanje uloge MZ u BiH " u iznosu od 500,00 KM i
- ekonomski kod 821300, funkcija 0162, budžetska pozicija 262B - "Nabavka opreme po projektu Jačanje uloge MZ u BiH – sredstva UNDP-a " u iznosu od 2.500,00 KM.

III

Za realizaciju ovog zaključka zadužuju se Služba za vodoprivredu, putnu infrastrukturu i mjesne zajednice i Služba za finansije.

IV

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Grada Zenica".

Broj: 02-11-9706/24

Zenica, 20.05.2024. godine

GRADONAČELNIK
Fuad Kasumović, s.r.

86.

Na osnovu člana 60. i 61. Zakona o budžetima u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), člana 34. Statuta Grada Zenica ("Službene novine Grada Zenica", broj 5/15) i člana 23. Odluke o izvršavanju Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu ("Službene novine Grada Zenica", broj 1/24), Gradonačelnik Zenice donosi

ZAKLJUČAK**o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće budžetske rezerve**

I

Odobrava se izdvajanje novčanih sredstava iz Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu Islamskoj zajednici u BiH, Medžlisu Islamske zajednice Zenica, u ukupnom iznosu od 35.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći za:

- džemat Perin Han u iznosu od 10.000,00 KM,
- džemat Gradišće u iznosu od 10.000,00 KM,
- džemat Tetovo u iznosu od 10.000,00 KM i
- džemat Stranjani u iznosu od 5.000,00 KM.

II

Sredstva iz tačke I izdvajaju se iz "Tekuće budžetske rezerve" Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu, a u svrhu obezbjeđenja neplaniranih sredstava na organizacionom kodu 59010001 - Služba za socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti, ekonomski kod 615300 – kapitalni transferi neprofitnim organizacijama, funkcija 0861.

III

Za realizaciju ovog Zaključka zadužuje se Služba za socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti i Služba za finansije, koja će navedena sredstva uplatiti u pojedinačnim iznosima po džematima, na račun Islamske zajednice u BiH, Medžlis Islamske zajednice Zenica, broj: 134-010-00001154-53 otvoren kod ASA banke, sa naznakom za određeni džemat.

IV

O utrošku sredstava korisnik je dužan podnijeti izvještaj Službi za socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti.

V

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Grada Zenica".

Broj: 02-11-11387/24
Zenica, 04.06.2024. godine

GRADONAČELNIK
Fuad Kasumović, s.r.

87.

Na osnovu člana 60. i 61. Zakona o budžetima u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), člana 34. Statuta Grada Zenica ("Službene novine Grada Zenica", broj 5/15) i člana 23. Odluke o izvršavanju Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu ("Službene novine Grada Zenica", broj 1/24), Gradonačelnik Zenice donosi

ZAKLJUČAK**o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće budžetske rezerve****I**

Odobrava se izdvajanje novčanih sredstava iz Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu Islamskoj zajednici u BiH, Medžlisu Islamske zajednice Zenica, u iznosu od 5.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći za rekonstrukciju Vakufske kuće u džematu Pridražići.

II

Sredstva iz tačke I izdvajaju se iz "Tekuće budžetske

rezerve" Budžeta Grada Zenica za 2024. godinu, a u svrhu obezbjeđenja neplaniranih sredstava na organizacionom kodu 59010001 - Služba za socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti, ekonomski kod 615300 – kapitalni transferi neprofitnim organizacijama, funkcija 0861.

III

Za realizaciju ovog zaključka zadužuju se Služba za socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti i Služba za finansije, koja će navedena sredstva uplatiti na račun Islamske zajednice u BiH, Medžlis Islamske zajednice Zenica, broj: 134-010-00001154-53 otvoren kod ASA banke, sa naznakom "za džemat Pridražići".

IV

O utrošku sredstava korisnik je dužan podnijeti izvještaj Službi za socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti.

V

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Grada Zenica".

Broj: 02-45-11317/24
Zenica, 05.06.2024. godine

GRADONAČELNIK
Fuad Kasumović, s.r.

88.

Na osnovu člana 10. tačka 4. Zakona o udruženjima i fondacijama („Službene novine FBiH“, broj 45/02) i člana 34. tačka 6. Statuta Grada Zenica („Službene novine Grada Zenica“, broj 5/15), Gradonačelnik Grada Zenice, donosi

ZAKLJUČAK**o odobravanju unošenja naziva Grada Zenica u naziv udruženja****I**

Odobrava se Udruženju ženski šahovski klub „Napredak“ Zenica korištenje naziva „Grada Zenica“ u nazivu Udruženja.

II

Ovaj zaključak stupa na snagu narednog dana od

dana donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Grada Zenica“.

Broj: 02-45-11803/24
Zenica, 26.06.2024. godine

GRADONAČELNIK
Fuad Kasumović, s.r.

89.

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 12/03, 34/03 i 65/13), a u vezi sa članom 34. tačka 5) i 6) Statuta Grada Zenica („Službene novine Grada Zenica”, broj 5/15), Gradonačelnik Grada Zenica donosi

R J E Š E N J E

o imenovanju Nadzornog odbora Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada „Zenica“ d.o.o. Zenica

I

U Nadzorni odbor Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada „Zenica“ d.o.o. Zenica imenuju se:

1. Željka Marković-Sekulić, diplomirana pravica,
2. Adis Baručija, diplomirani ekonomista,
3. Fadil Islamović, diplomirani ekonomista.

Imenovani članovi Nadzornog odbora izabracu predsjednika između sebe.

II

Mandat izabranih članova Nadzornog odbora je u trajanju od četiri godine.

III

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Grada Zenica“.

Broj: 02-45-10423/24
Zenica, 20.05.2024. godine

GRADONAČELNIK
Fuad Kasumović, s.r.

JAVNO PREDUZEĆE ZA PROSTORNO PLANIRANJE I UREĐENJE GRADA "ZENICA" D.O.O. ZENICA

- Nadzorni odbor -

90.

Na osnovu člana 4. Zakona o javnim preduzećima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” br. 08/05, 81/08, 22/09 i 109/21), a u vezi sa članom 257. tačka f) Zakona o privrednim društvima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” br. 08/15 i 75/21), te člana 29. stav (1) tačka 3. Statuta Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada “Zenica” d.o.o. Zenica („Službene novine Federacije BiH” br. 4/15 i “Službene novine Grada Zenica” br. 6/2008, 10/11, 4/15, 4/18, 7/18, 7/20 i 10/21) i preporuke Komisije za izbor i imenovanje direktora Preduzeća, Nadzorni odbor Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada “Zenica” d.o.o. Zenica, na 2. sjednici, održanoj dana 29.05.2024. godine, uz saglasnost Gradonačelnika Grada Zenica broj: 02-45-9594/24 od 08.05.2024. godine, d o n o s i

O D L U K U

o imenovanju direktora Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada “Zenica” d.o.o. Zenica

Član 1.

Za direktora Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada “Zenica” d.o.o. Zenica imenuje se Elmin Škulj, magistar građevinarstva - diplomirani inženjer, odsjek saobraćajnice, na period od 4 godine, počevši od 15.06.2024. godine.

Član 2.

Odluka će biti dostavljena Gradonačelniku Grada Zenica, koji vrši funkciju Skupštine Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada “Zenica” d.o.o. Zenica i Sektoru za javna preduzeća i javne ustanove radi objave u “Službenim novinama Grada Zenica”.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-1-4861/24 S.M.
Zenica, 29.05.2024. godine

PREDSJEDNIK
NADZORNOG ODBORA
Adis Baručija, dipl. oec., s.r.

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**91.**

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti člana 6. stav 3. i člana 9. st. 2. i 3. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje, na osnovu člana IV.C.3.10. (2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj dana 12.3.2024. godine, donio je

P R E S U D U

Utvrđuje se da odredba člana 6. stav 3. koja glasi: „Komunalna naknada se određuje i za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“ i član 9. st. 2. i 3. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Opštine Zenica“, br.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13 i 2/14 i „Službene novine Grada Zenica“, br.: 1/16, 1/18, 4/18, 5/18, 1/19, 1/20, 2/22 i 1/23) nisu u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Grada Zenica“.

O b r a z l o ž e n j e**1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva**

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) koristeći ovlaštenja iz člana IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) zahtjev za utvrđivanje ustavnosti odredba člana 6. stav 3. i člana 9. st. 2. i 3. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje (u daljem tekstu: osporene odredbe Odluke, odnosno osporena Odluka), koju je donijelo Vijeće Opštine Zenica, sada Gradsko vijeće Zenica (u daljem tekstu: donosilac osporene Odluke).

2. Stranke u postupku

Na osnovu člana 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavnosudskom postupku su: podnosilac zahtjeva i donosilac osporene Odluke.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnosilac zahtjeva tvrdi da osporena Odluka, u

dijelu u kojem se utvrđuje obaveza plaćanja komunalne naknade za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže i plinske mreže, nije u skladu sa odredbom člana II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da sva lica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na jednakost pred zakonom.

Osporenom Odlukom definisane su djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, utvrđen je način organizacije tih djelatnosti, te propisana obaveza plaćanja komunalne naknade „za korištenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje“ i određeni osnovi i mjerila na osnovu kojih se utvrđuje njena visina (član 1.). Potom su definisani i obaveznici te komunalne naknade. Najprije su exempli causa navedene neke kategorije obaveznika odnosno lica i to: vlasnici stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnici motornih vozila, vlasnici poslovnog i drugog prostora, te korisnici prostora kojima je vlasnik nepoznat ili nedostupan, vlasnici zemljišta koji se koristi u poslovne svrhe, vlasnici pokretnih i nepokretnih stvari koji podliježu plaćanju poreza na promet, a na kraju te odredbe je upotrijebljena tzv. generalna klauzula, pa su obaveznici predmetne komunalne naknade „i sva druga fizička i pravna lica koja su korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje“ (član 6. stav 1.).

Odlukom o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima („Službene novine Opštine Zenica“, broj: 4/13) i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18), član 6. je prvo dopunjen, a potom i izmijenjen, te je propisano da se komunalna taksa plaća i „za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“. Kada se ova nova odredba promatra u vezi sa stavom 1. istog člana, ali i u odnosu na ostale odredbe osporene Odluke, po mišljenju podnosioca zahtjeva evidentno je da jedinica lokalne samouprave različito postupala prema pojedinim privrednim subjektima. Navedenom se odredbom naime izdvajaju isključivo vlasnici nadzemnih i podzemnih instalacija elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže, iako nisu ni vlasnici zemljišta niti odgovarajućeg prostora kako je definisano stavom 1. člana 6., te stoga nisu ni obuhvaćeni definicijom obaveznika komunalne naknade.

Podnosilac zahtjeva također smatra da se mora uzeti u obzir predmet regulisanja osporene Odluke definisan u članu 1., gdje između ostalog stoji da se tom Odlukom propisuje obaveza plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje u odnosu na djelatnosti definisane članom 2. Kada se te odredbe dovedu u vezu, navodi se u zahtjevu, „jasno je da donosilac osporene Odluke pretenciozno i neosnovano utvrđuje vlasnike elektrodistributivne mreže kao obaveznike plaćanja komunalne naknade“.

Različito regulisanje komunalne naknade u odnosu na djelatnost koje obavlja pravno lice, odnosno izdvajanje vlasnika podzemnih i nadzemnih instalacija podrazumijeva, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, diskriminatorno postupanje prema određenim privrednim subjektima, naročito onima koji se bave elektrodistributivnom djelatnošću, a koji izgradnjom objekata za distribuciju električne energije još i doprinose uređenju samog građevinskog zemljišta, kao osnovi za utvrđivanje komunalne naknade.

U odnosu na član 9. osporene Odluke, podnosilac zahtjeva smatra kako je u stavu 1. sasvim jasno utvrđeno šta se smatra otvorenim prostorom, a iz koje odredbe se, prema njegovom mišljenju, ni na koji način ne može doći do zaključka da bi se za polaganje nadzemnih i podzemnih instalacija trebala plaćati komunalna naknada. Međutim, donosilac osporene Odluke u stavu 2. istog člana bez jasnih kriterija, paušalno, za izdvojenu grupu privrednih subjekata, određuje poseban način kako se utvrđuje površina za plaćanje komunalne naknade, što je, kako se u zahtjevu kaže, samo po sebi apsurd jer, da se vlasnici instalacija mogu podvesti pod obaveznike plaćanja predmetne naknade (u skladu sa njenom svrhom i smislom) u skladu sa zakonskim odredbama i stavom 1. člana 9. Odluke, ne bi ni postojala potreba za posebnim definisanjem otvorenog prostora za vlasnike instalacija.

Pored navedenog, podnosilac zahtjeva je mišljenja da osporene odredbe Odluke nisu u skladu ni sa Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.: 17/08 i 9/11- autentično tumačenje), te smatra da je donosilac osporene Odluke prekoračio zakonska ovlaštenja prilikom donošenja osporenih odredbi Odluke postupivši pritom i suprotno članu 36. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09).

Ističe da JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo, kao vlasnik elektromreže postavljene preko šumskog zemljišta, na godišnjem nivou plaća i druge naknade, kao što je naknada Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona, naknada JP Autoceste F BiH, d.o.o. Mostar za postavljenu elektromrežu preko cestovnog zemljišta, naknadu za postavljenu elektromrežu u pojasu magistralnog puta JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo, dok Kantonalnoj direkciji za ceste pri Ministarstvu za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline na godišnjem nivou plaća naknadu za postavljenu elektromrežu u pojasu regionalnog puta. Naglašava da je JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo pravni subjekt kojem je djelatnost i obaveza distribucija i javno snabdijevanje električnom energijom na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a kojem pravnom subjektu se utvrđujući komunalnu naknadu na način kako je to propisano osporenim odredbama Odluke direktno i ciljano zahvata u prihod, što ne bi trebalo predstavljati svrhu prilikom utvrđivanja komunalne naknade na nivou jedne lokalne zajednice.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, podnosilac zahtjeva predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom se utvrđuje da osporene odredbe Odluke nisu u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao donosioca osporene Odluke, da kao druga strana u postupku, dostavi odgovor na zahtjev za ocjenu ustavnosti.

Donosilac osporene Odluke u odgovoru na zahtjev navodi da je osporena Odluka donesena u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) i Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, čije norme sadrže ovlaštenje, odnosno propisuju nadležnost grada kao jedinice lokalne samouprave za donošenje propisa kojima se uvode naknade i takse. Smatraju da nije osnovan navod podnosioca zahtjeva kako osporene odredbe Odluke predstavljaju osnov za različito postupanje prema privrednim subjektima, te da se za pojedine privredne subjekte utvrđuje drugačiji postupak kod određivanja obaveze plaćanja komunalne naknade.

Donosilac osporene Odluke je, navodi se dalje, prilikom uvođenja komunalne naknade na nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže i plinske mreže uzeo u obzir razloge proizašle iz obaveze usklađivanja sistema komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima, sa ciljem uvođenja jednostavnijih osnova i procedura za utvrđivanje/izračunavanje i naplatu komunalnih naknada za razne operatore u oblasti telekomunikacija, vlasnike elektrodistributivne mreže, plinovoda i sl.

Uvođenje novih komunalnih naknada ocjenjuje se opravdanim i objektivnim iz razloga što instaliranje, održavanje i eksploatacija navedenih mreža proizvodi ograničenja kod korištenja i upravljanja komunalnom infrastrukturom, javnim površinama i gradskim građevinskim zemljištem, te iziskuje povećane troškove kod održavanja saobraćajnica (prekopi saobraćajnica i javnih površina i sl.) i druge infrastrukture, posebno kod vraćanja u pređašnje stanje.

Osim toga, tvrdi se u odgovoru, postojanje instalacija i mreža elektrodistribucije, telekoma, kablovskih operatera i plinovoda, ograničava korištenje gradskog građevinskog zemljišta i javnih površina kod realizacije gradskih projekata, jer je svaka aktivnost uslovljena dobijanjem saglasnosti "vlasnika i operatera mreže", a u slučaju nužnih izmiještanja pojedinih dijelova tih mreža troškovi izmiještanja padaju na teret lokalne zajednice ili drugog investitora. Osim toga, postoje zabrane gradnje u zaštitnim pojasevima i koridorima na kojima su izgrađene te mreže, kako je to regulisano propisima za te oblasti.

Kada je riječ o načinu utvrđivanja iznosa komunalne naknade, navode da je on u potpunosti usaglašen sa odredbama čl. 24. – 32. Zakona o komunalnim djelatnostima. Smatraju neosnovanim navod podnosioca zahtjeva da se ne može zaključiti na koji način se za "polaganje nadzemnih i podzemnih instalacija trebala plaćati komunalna naknada", iz razloga što je odredbama Odluke osnov i način utvrđivanja obračuna komunalne naknade za mreže precizno određen čl. 6., 9., 12. i 12a).

Isto tako, smatraju da navod iz zahtjeva koji se odnosi na to da JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo, plaća naknadu za mrežu postavljenu preko šumskog zemljišta, kao i naknadu JP Autoceste FBiH, d.o.o. Mostar za postavljenu mrežu preko cestovnog zemljišta, te Kantonalnoj direkciji za ceste pri Ministarstvu za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline plaća naknadu za postavljenu mrežu u pojasu

regionalnog puta, a jedinicama lokalne samouprave plaća naknadu za postavljenu mrežu u cestovnom pojasu lokalnih puteva, upravo potvrđuje opravdanost plaćanja komunalne naknade Gradu Zenica za elektromrežu (podzemnu i nadzemnu) postavljenu na gradskom građevinskom zemljištu, saobraćajnim površinama, javnim površinama i sl. Postojanje navedenih mreža predstavlja teret i ograničenje, pa plaćanje naknade ima karakter svojevrsne nadoknade za umanjenu vrijednost i mogućnost nesmetanog korištenja i raspolaganja građevinskim zemljištem i javnim površinama jer je sve uslovljeno saglasnostima vlasnika/operatora mreža.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II. A. 2. (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebno:

- (1) Sva lica na teritoriji Federacije uživaju prava na:
 - c) jednakost pred zakonom;

Član IV.C.3.10.(2) d)

- (2) Ustavni sud:

d) na zahtjev premijera, ili kantona, utvrđuje da li neki predloženi ili usvojeni propis koje je donijelo neko tijelo kantonalne, gradske ili opštinske vlasti u skladu sa ovim ustavom.

B. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH”, br.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22)

Član 13. stav 1. tačka c)

Učešće jedinica lokalne samouprave u ostalim javnim prihodima

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog Zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

- c) naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave;

C. Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09)

Član 36.

U zakonom propisanim okvirima, jedinice lokalne samouprave donose propise o naknadama i taksama, kao i provedbene propise o oporezivanju.

Član 37. stav 1. tačka a) alineja 2.

Jedinicama lokalne samouprave pripadaju prihodi:

- a) vlastiti prihodi:
- lokalne takse i naknade čije iznose utvrđuje vijeće u skladu sa zakonom;

D. Zakon o komunalnim djelatnostima

(„Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.: 17/08 i 9/11 – autentično tumačenje)

Član 1.

(Predmet)

Ovim zakonom određuju se komunalne djelatnosti, načela, način obavljanja i finansiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

Član 2. st. (1), (2) i (4)

(Značenje pojma komunalnih djelatnosti)

(1) Pod komunalnim djelatnostima, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se pružanje komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica, te finansiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sistema na području Kantona i opština na području Kantona (u daljem tekstu: opština) kada je to propisano ovim zakonom.

(2) Komunalne djelatnosti dijele se na:

a) Komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje;

b) Komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje.

(4) Pod pojmom komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje podrazumijeva se komunalni proizvod i usluga koje nije moguće izmjeriti i naplatiti od svakog korisnika usluga.

Član 3. stav (2)

(Komunalna potrošnja)

(2) Komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje u smislu ovog zakona su:

- a) Odvođenje atmosferskih voda;
- b) Održavanje čistoće na javnim površinama i gradskim ulicama;
- c) Održavanje javnih površina;
- d) Održavanje grobalja i njihove prateće infrastrukture;
- e) Održavanje javne rasvjete;
- f) Obavljanje kafilerijskih usluga;
- g) Dekorisanje;
- h) Održavanje javnih česmi i fontana, javnih kupatila i javnih nužnika;
- i) Održavanje javnih satova
- j) Zbrinjavanje komunalnog otpada nastalog u okviru djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje;
- k) Čišćenje i razgrtanje snijega i leda sa javnih gradskih površina i lokalnih puteva i posipanje abrazivnim materijalom ulica i lokalnih puteva;
- l) Održavanje pasivnih mezariluka – grobalja, spomenika i spomen kosturnica i prateće infrastrukture u užem urbanom dijelu grada.

Član 5. st. (1) i (2)

(Javni interes komunalne djelatnosti)

(1) Komunalne djelatnosti su od javnog interesa i obavljaju se kao javne službe.

(2) Pod pojmom javnog interesa u komunalnim djelatnostima podrazumijeva se zadovoljavanje onih potreba urbanog društva koje su nezamjenjiv uslov života i rada građana, državnih organa, privrednih i drugih subjekata na području Kantona.

Član 21.

Za pokrivanje cijena iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje, kao izvor sredstava uvodi se komunalna naknada.

Član 22.

(Obaveznici komunalne naknade)

(1) Komunalnu naknadu plaćaju, u naseljima sa uređenim građevinskim zemljištem, vlasnik stambenog, proizvodnog i poslovnog prostora, te građevin-

skog zemljišta ili korisnik kada je to vlasnik ugovorom ovjerenim od nadležne poreske uprave prenio na korisnika.

(2) Komunalnu naknadu za iskorišteno ili rezervirano grobno mjesto plaća lice koje je izvršilo rezervaciju grobnog mjesta. Naplata će se vršiti putem nadležnog komunalnog preduzeća.

(3) Naseljima sa uređenim građevinskim zemljištem, prema stavu (1) ovog člana, smatraju se naselja opremljena najmanje pristupnom cestom, objektima za snabdijevanje električnom energijom i snabdijevanje vodom i odvođenje otpadnih voda prema mjesnim prilikama.

(4) Obaveza plaćanja komunalne naknade nastaje prvog dana sljedećeg mjeseca od početka korištenja objekta ili prostora.

(5) Od obaveze plaćanja komunalnih naknada izuzimaju se javna komunalna preduzeća, slobodne zone i korisnici slobodnih zona.

Član 24.

(Način utvrđivanja komunalne naknade)

Komunalna naknada utvrđuje se u zavisnosti od stepena opremljenosti naselja objektima i uređajima komunalne infrastrukture, razvijenosti javnog prijevoza putnika, namjene objekta, odnosno prostora i pripadnosti građevine, odnosno korisne površine te građevine u određenoj zoni građevinskog zemljišta.

Član 25.

Komunalna naknada određuje se za stambeni, proizvodni i prostor za druge privredne djelatnosti prema jedinici mjere izgrađene korisne površine (m²), a za otvoreni prostor - skladišta, stovarišta, pijace kao i za drugi otvoreni prostor koji neposredno služi za obavljanje djelatnosti, prema jedinici mjere /m²/ građevinskog zemljišta.

E. Odluka o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Opštine Zenica“, broj: 7/01)

Član 1.

Ovom Odlukom određuju se djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje na području Opštine Zenica, utvrđuje organizacija obavljanja tih djelatnosti, propisuje obaveza plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja zajedničke komunalne

potrošnje i određuju osnove i mjerila na osnovu kojih se utvrđuje visina naknade.

Član 2.

Kao djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje na području Opštine Zenica smatraju se:

1. Čišćenje javnih saobraćajnih površina u naselju koje obuhvata prikupljanje, održavanje, deponovanje i uništavanje otpadaka i padavina sa saobraćajnih površina,
2. Održavanje i uređivanje javnih zelenih površina kao što su parkovi, drvoredi, skverovi, travnjaci, rekreacioni centri, zelenilo uz saobraćajnice i zelene površine uz stambene zgrade koje obuhvata reproduktivnu sadnju drveća, trave i drugog rastinja,
3. Održavanje javnih saobraćajnih površina u naselju koje obuhvata popravke i modernizaciju ulica, pločnika, trgova, objekata za javnu rasvjetu i vertikalne i horizontalne signalizacije,
4. Odvođenje atmosferskih voda iz naselja,
5. Javna rasvjeta u naseljima kojom se osvijetljavaju saobraćajne i druge javne površine,
6. Održavanje javnih parkirališta bez naplate,
7. Djelatnost zimske službe u gradu i na nekategorisanim putevima i pravcima,
8. Dekoracija grada,
9. Čišćenje i održavanje regulisanih i neregulisanih vodotokova,
10. Održavanje spomen-obilježja, javnih česmi i fontana, panoa za javno plakatiranje,
11. Učešće u izgradnji objekata zajedničke komunalne potrošnje.

Član 5. alineja 1.

Sredstva za finansiranje zajedničke komunalne potrošnje obezbjeđuju se iz:

- komunalne naknade,

Član 6.

Obaveznici komunalne naknade su vlasnici stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnici motornih vozila, vlasnici poslovnog i drugog prostora, te korisnici prostora kojima je vlasnik nepoznat ili nedostupan, vlasnici zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe, vlasnici pokretnih i nepokretnih stvari koji podliježu plaćanju poreza na promet, obaveznici plaćanja boravišne takse kao i sva druga fizička i pravna lica koja su korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje.

Vlasnici zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe u ljetnoj sezoni plaćaju komunalnu naknadu za površinu koja se koristi po cijeni poslovnog prostora u čijoj je funkciji zemljište, umanjenju za 20%. Vrijeme trajanja plaćanja kao i površina za koje se plaća utvrđuje se urbanističkim rješenjem Službe za prostorno uređenje.

Član 9.

Komunalne naknade određuju se prema broju jedinica mjere (1m²) izgrađene korisne površine stambenog, poslovnog i drugog prostora, odnosno prema površini zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe (skladišta i sl.) a pripadaju određenom vlasniku odnosno korisniku ako vlasnik nije definisan (nepoznat, nedostupan...).

F. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Opštine Zenica“, broj: 2/11)

Član 1.

U Odluci o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Opštine Zenica“, br.: 7/01, 4/07 i 1/10) u članu 6. iza st. 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Od plaćanja komunalnih naknada izuzimaju se javna komunalna preduzeća, slobodne zone i korisnici slobodnih zona. Komunalna naknada je prihod opštine, pa se Opština Zenica, kao jedinica lokalne samouprave izuzima od obaveze plaćanja komunalne naknade“.

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

G. Odluka o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Opštine Zenica“, broj: 4/13)

Član 2.

U članu 6. Odluke dodaje se novi stav tri koji glasi:

„Komunalna naknada se određuje i za nadzemne i podzemne instalacije elektroprijenosne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže i TV kablovske mreže“. (osporena odredba)

H. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18)

Član 1.

U Odluci o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Opštine Zenica“, br.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13, 2/14 i „Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/16) u članu 6. stav 3. riječi „elektroprijenosne mreže“ zamjenjuju se riječima „elektrodistributivne mreže“, a riječi „TV kablovske mreže“ brišu se.

Član 3.

Član 9. mijenja se i glasi:

„Komunalna naknada određuje se za stambeni, proizvodni i prostor za druge privredne djelatnosti prema jedinici mjere izgrađene korisne površine (m²), a za otvoreni prostor- skladišta, stovarišta, pijace kao i za drugi otvoreni prostor koji neposredno služi za obavljanje djelatnosti, prema jedinici mjere (m²) građevinskog zemljišta.

Površina otvorenog prostora koji neposredno služi za obavljanje djelatnosti za položene elektrodistributivne, telekomunikacijske i plinske mreže, utvrđuje se kao proizvod dužine mreže i širine zauzetog građevinskog zemljišta, koji obuhvata i zaštitni pojas prema vrsti položenog kabla ili cijevi. (osporena odredba)

Standardna širina zauzetog građevinskog zemljišta koja obuhvata i zaštitni pojas prema vrsti položenog kabla ili cijevi, određuje se kako slijedi:

- za elektrodistributivnu, telekomunikacijsku mrežu 0,4 m
- za plinsku mrežu 0,5 m. (osporena odredba)

I. Odluka o izmjenama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Grada Zenica“, broj: 5/18)

Član 1.

U svim odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Opštine Zenica“, br.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13 i 2/14 i „Službene novine Grada Zenica“, br.: 1/16, 1/18 i 4/18) koje sadrže riječ „opština“, ista riječ zamjenjuje se riječju „Grad“.

Član 2.

U svim odredbama Odluke koje sadrže riječ „Opštinsko vijeće“ ista riječ zamjenjuje se riječju „Gradsko vijeće“.

Član 3.

U svim odredbama Odluke koje sadrže riječ „opštinski“ ista riječ zamjenjuje se riječju "gradski".

6. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presude br.: U-17/20 („Službene novine Federacije BiH“, broj: 92/21), U-13/20 („Službene novine Federacije BiH“, broj: 97/21), U-11/22 („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/22), i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Nakon razmatranja zahtjeva i odgovora na zahtjev, osporenih i s njima vezanih odredbi osporene Odluke i cjelokupne dokumentacije u spisu predmeta, imajući u vidu relevantno pravo, posebno odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i praksu ovog suda, utvrđeno je kako slijedi u nastavku.

Podnosilac zahtjeva je u skladu sa članom IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, lice ovlašteno za pokretanje postupka ocjene ustavnosti pred ovim sudom.

Osporenim Odlukom određuju se djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje na području Opštine Zenica, sada Grada Zenica, te utvrđuje organizacija i način obavljanja tih djelatnosti i, što je u ovom predmetu bitno, propisuje se obaveza plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja, odnosno usluga zajedničke komunalne potrošnje, te određuju osnove i mjerila na osnovu kojih se visina te naknade utvrđuje. Djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje definisane su članom 2. osporene Odluke, a riječ je o čišćenju javnih saobraćajnih površina, održavanju i uređivanju zelenih površina, odvođenju atmosferskih voda, javnoj rasvjeti, djelatnostima zimske službe, dekoraciji grada i tome slično. Sredstva za finansiranje zajedničke komunalne potrošnje prema članu 5. osporene Odluke obezbjeđuju se, između ostalog i ubiranjem komunalne naknade.

Podnosilac zahtjeva smatra da osporena Odluka u dijelu u kojem se utvrđuje obaveza plaćanja komunalne naknade za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže

i plinske mreže nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, tačnije sa ustavnom garancijom prava na jednakost pred zakonom, koja je utvrđena odredbom člana II.A. 2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Međutim, ispravna i precizna identifikacija osporenih odredbi nužno iziskuje nekoliko prethodnih napomena iz tri bitna razloga. Najprije zato, što je osporena Odluka više puta mijenjana i dopunjavana, potom zato što se u jednoj od tih izmjena i dopuna potkrala pravno-tehnička omaška koja ima neposredan utjecaj na numeraciju odredbi u članu 6., a koju je i sam podnosilac zahtjeva, označavajući osporene odredbe, čini se, previdio. U zahtjevu su, naime, kao osporene odredbe Odluke označeni član „6. stav 3. i član 9. st. 2. i 3.“ Problem o kojem se ovdje radi odnosi se samo na član 6. stav 3. Iz navoda zahtjeva nesumnjivo proističe da je podnosilac zahtjeva, označavajući član „6. stav 3.“ kao osporenu odredbu, mislio na odredbu kojom se obaveza plaćanja komunalne naknade proširuje „i za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“. Ta je odredba doista uvedena kao „stav 3.“ članom 2. Odluke o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Opštine Zenica“, broj: 4/13), te je ista i mijenjana kao takva članom 1. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18). Pritom su i donosilac te Odluke i podnosilac zahtjeva izgubili iz vida da je član 6. osporene Odluke već imao tri stava, pravnim dejstvom ranije Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Opštine Zenica“, broj: 2/11). Tom Odlukom (u članu 1.) je dvostavnoj baznoj odredbi člana 6. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje „u članu 6. iza stava 1.“ dodat „novi stav 2.“, a dotadašnji „stav 2. postao je stav 3.“ Prema tome se, toj odredbi naknadnom dopunom nikako nije mogao ponovo dodati „stav tri.“, već jedino stav 4. Pošto ne postoji zvaničan prečišćeni tekst osporene Odluke, Ustavni sud Federacije će, tu odredbu označavati kao član 6. stav 3., a kako bi se izbjegla svaka zabuna, uz to će biti citiran i njen sadržaj.

U ovom predmetu sporna naknada nije propisana opštim aktom kojim se uređuju komunalne takse što je u dosadašnjoj praksi najčešće bio slučaj, kada se naplata komunalne takse nije mogla dovesti u vezu sa uslugama koje jedinica lokalne samouprave zauzvat

pruža obaveznici. Ovdje je obaveza na plaćanje komunalne naknade propisana opštinskom odnosno gradskom odlukom o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje. To ima značiti da je plaćanje te komunalne naknade u direktnoj vezi sa komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje koje su metodom enumeracije pobrojane u samoj osporenoj Odluci, i da ta naknada nije ništa drugo do protuvrijednost za komunalne usluge odnosno aktivnosti koje lokalna zajednica pruža odnosno preduzima, s ciljem da doprinese kvalitetu života stanovništva i lica koje privremeno borave u opštini, te boljim uslovima za rad privrednih subjekata.

Ne radi se dakle o taksi za istaknutu firmu ili za korištenje uređaja i opreme, propisanim na godišnjem nivou, koje su upravo stoga gubile obilježja takse i pretvarale se u parafiskalnu obavezu sa obilježjima poreza, nego o naknadi koju obaveznici mjesečno plaćaju jedinici lokalne samouprave kao konzumenti proizvoda i usluga komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje, dakle onih koje nije moguće izmjeriti i u odgovarajućem iznosu naplatiti od svakog korisnika ponaosob. Drugim riječima, ovaj predmet ima drugačiju činjeničnu podlogu, gdje se pravo jedinica lokalne samouprave da naplaćuju mjesečnu naknadu za komunalne usluge koje pruža licima koja žive, privremeno borave ili imaju poslovni nastan na njevoj teritoriji teško može dovesti u pitanje, sve dotle dok su obaveznici doista i konzumenti usluga iz sfere „komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje“.

Otud je sasvim logično i pravno osnovano da jedinice lokalne samouprave propisuju tu komunalnu naknadu i da na plaćanje te naknade, na mjesečnom nivou, obavezuju korisnike ili konzumente usluga koje spadaju u domen zajedničke komunalne potrošnje, u skladu sa definicijom tih djelatnosti koja je sadržana u samoj odluci kojom se naknada propisuje. Jer, ako je riječ o uspostavljanju obaveze na plaćanje komunalne naknade, onda bi obaveznici morala biti lica na čiji kvalitet života se odnose aktivnosti koje potpadaju pod definiciju komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje. Sama causa obavezivanja na plaćanje ove komunalne naknade je zapravo u tome, da u sufinansiranju usluga (kao i objekata i uređaja) iz domena komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje, participiraju lica koja te usluge i koriste.

Prema tome je donosilac osporene Odluke i sa aspekta nadležnosti i u pogledu materijalne sadržine odredbi (premda ne sasvim i u pogledu pravno-tehničke perfekcije) ispravno postupio kada je u članu

6. stav 1. na plaćanje ove naknade obavezao „fizička i pravna lica koja su korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje“, odnosno usluga koje iz tih djelatnosti proističu, izdvajajući, jasnoće radi, vlasnike stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnike motornih vozila, vlasnike poslovnog prostora i zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe, ili njihove korisnike ukoliko je vlasnik nepoznat ili nedostupan.

Suprotno tome, donošenjem Odluke o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Opštine Zenica“, broj: 4/13), odnosno Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18), kojom se komunalna naknada određuje i „za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“, donosilac osporene Odluke izašao je iz domena komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje i iz okvira koji je određen predmetom regulisanja osporene Odluke, a time i iz kruga vlastite nadležnosti.

Djelatnost koju vrše vlasnici pomenutih instalacija ne samo da je na opštu korist i u javnom interesu, nego se bez tih djelatnosti i javne usluge koje pružaju (pa tako i bez za to neophodnih instalacija) ni većina komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje definisanih osporenim Odlukom ne bi mogla uspješno ostvarivati. K tome, instalacije koje služe za snabdijevanje električnom energijom i plinom, te omogućuju telekomunikaciju, de facto su funkcionalni dio opštinske/gradske infrastrukture i doprinose kvalitetu života stanovništva, premda kao energetska i telekomunikacijska mreža, nadilaze lokalnu pravnu regulaciju, čega bi donosilac osporene Odluke morao biti svjestan, a kako očigledno nije, potrebno je uputiti ga na ranije odluke ovog suda u predmetima ove vrste.

Dakle, energetska i operateri telekomunikacija koji pružaju javne usluge, ne mogu se, nikako podvesti pod definiciju obaveznika ove komunalne naknade i dovesti u istu ravan sa vlasnicima stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnicima motornih vozila, te vlasnicima poslovnih prostora i vlasnicima zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe i sl. Zapravo, njih bi se prije moglo smatrati „akterima“ komunalnih djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, negoli njihovim konzumentima, jer svojom djelatnošću i sami bitno doprinose kvalitetu života stanovništva i rezidenata opštine odnosno grada.

Pogotovo nema nikakvog pravnog, niti razumnog osnova, da im se komunalna naknada, pod plaštom djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, mjesečno naplaćuje „za nadzemne i podzemne instalacije“ na teritoriji opštine ili grada, čijem stanovništvu i privrednim subjektima de facto služe. Stoga se može zaključiti da u ovom slučaju nema elementarnih pretpostavki za naplatu komunalne naknade ove vrste. Naime nikakva usluga obaveznici od kojih se traži komunalna naknada za već postojeće energetske, telekomunikacione i plinske instalacije se ne pruža od strane jedinice lokalne samouprave, te pravni subjekti koji pomoću predmetnih instalacija vrše djelatnost i pružaju javne usluge nisu redovni konzumenti usluga koje proističu iz djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje koje preduzimaju opština ili grad.

U Zeničko-dobojskom kantonu u primjeni je i Zakon o komunalnim djelatnostima kojim se određuju komunalne djelatnosti, principi, način obavljanja i finansiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona. Navedenim Zakonom se jasno definiše pojam djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, zatim komunalna naknada kao izvor finansiranja za iste, te se u članu 22. Zakona precizno navode obaveznici komunalne naknade, među kojima nema privrednih subjekata koji se bave djelatnostima distribucije i prijenosa električne energije, pružanjem telekomunikacionih usluga i distribucijom plina.

Očigledno je, prema tome, da telekom operateri, te privredni subjekti koji se bave distribucijom električne energije i plina, ne mogu biti obavezani na plaćanje predmetne komunalne naknade po pravnom osnovu po kojem su na to obavezana lica navedena u članu 6. stav 1. osporene Odluke, koja su konzumenti usluga iz domena zajedničke komunalne potrošnje. Kako se ni u osporenoj Odluci nikakav drugi osnov za to ne nalazi, preostaje zaključiti da su ta lica „odabrana“ po kriteriju djelatnosti koju obavljaju.

Ustavni sud Federacije je, odlučujući u predmetima ove vrste, u više ranijih presuda od kojih su neke navedene u tački 6. ove presude, zauzeo stanovište da sredstva za rad privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost od javnog interesa čije je obavljanje regulisano državnim zakonom i/ili zakonima Federacije Bosne i Hercegovine ne mogu biti dodatno oporezovana kantonalnim zakonima, odnosno da se ne mogu od strane jedinice lokalne samouprave propisivati porezi, komunalne takse i druge naknade ukoliko za to ne postoji ovlaštenje u zakonu Bosne i Hercegovine

ili Federacije Bosne i Hercegovine. U pogledu šire argumentacije u tom smislu, Ustavni sud Federacije upućuje stranke na ranije odluke ovog suda.

U vezi sa navodima podnosioca zahtjeva o navodnoj nezakonitosti osporenih odredbi Odluke, Ustavni sud Federacije napominje da nije nadležan da ocjenjuje zakonitost osporenog akta, imajući u vidu nadležnosti koje su mu propisane članom IV.C.3.10. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, ali potrebno je naglasiti sljedeće: u skladu sa odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, donosilac osporene Odluke jeste nadležan da donese propis kojim se uređuje režim naplaćivanja komunalnih naknada na području Grada Zenica. Međutim, to mu ne daje za pravo da propisuje naknade bez ikakvih ograničenja, posebno u situacijama kada su posebnim zakonima i drugim propisima na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i/ili na državnom nivou propisane posebne naknade za obavljanje djelatnosti od javnog interesa, kao što je to ovdje slučaj. Tome u prilog govore i odredbe člana 37. stav 1. tačka a) alineje 1. i 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, gdje je propisano da jedinicama lokalne samouprave pripadaju vlastiti prihodi, među kojima i lokalne takse u skladu sa zakonom. Dakle, propisivanje vrste i visine naknade ili takse od strane jedinica lokalne samouprave, mora biti u skladu sa zakonom koji je donesen na državnom ili federalnom nivou, kao i sa kantonalnim zakonom. Ova obaveza organa jedinica lokalne samouprave, da kod propisivanja vrsta i visine komunalnih taksi ili naknada moraju voditi računa o zakonima viših nivoa vlasti, kao i propisima donesenim na osnovu tih zakona, iziskuje maksimalnu pažnju kada su u pitanju privredne djelatnosti od javnog interesa, koje građanima obezbjeđuju uslove za normalan život (snabdijevanje energijom, vodom, omogućavanje komunikacije i dostupnost informacijama).

Kako se ovdje radi o naknadi za obavljanje komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje, a te su djelatnosti metodom enumeracije navedene u članu 2. osporene Odluke i ima ih ukupno 11, Ustavni sud Federacije primjećuje i to, da bi se de facto samo dvije od njih i to samo povremeno mogle odnositi na vlasnike energetskih i telekomunikacionih mreža: „Odvođenje atmosferskih voda iz naselja“ (član 2. stav 1. tačka 4.) i „Djelatnosti zimske službe u gradu i na nekategorisanim putevima i pravcima“ (član 2. stav 1. tačka 7.).

Ustavni sud Federacije konstatuje i to, da je u Gradu Zenica na snazi i Odluka o komunalnim taksumama („Službene novine Grada Zenica“, br.: 2/15, 4/15 i 1/17) kojom je za „preduzetnike i lica“ čija je registrovana djelatnost proizvodnja i distribucija električne energije (šifra djelatnosti 35.1) propisana i godišnja taksa za istaknutu firmu, u rasponu od 1200-3000 KM zavisno o gradskoj zoni (član 11. tarifni broj 1. B) I)).

Iz svega izloženog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je u sastavu: predsjednica Suda Aleksandra Martinović, te sudije Suda: Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Mirko Miličević, prof.dr. Edin Muminović, Branimir Orašanić, dr.sc. Kata Senjak, Ajša Softić i mr.sc. Alen Taletović.

Broj: U-9/23

Sarajevo, 12.3.2024. godine

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović, s.r.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti članka 6. stavak 3. i članka 9. st. 2. i 3. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje, na temelju članka IV.C.3.10. (2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave održanoj dana 12.3.2024. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se da odredba članka 6. stavak 3. koja glasi: „Komunalna naknada se određuje i za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“ i članak 9. st. 2. i 3. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Općine Zenica“, br.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13 i 2/14 i „Službene novine Grada Zenica“, br.: 1/16, 1/18, 4/18, 5/18, 1/19, 1/20, 2/22 i 1/23) nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenim novinama Grada Zenica“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) koristeći ovlasti iz članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) zahtjev za utvrđivanje ustavnosti odredba članka 6. stavak 3. i članka 9. st. 2. i 3. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje (u daljnjem tekstu: osporene odredbe Odluke, odnosno osporena Odluka), koju je donijelo Vijeće Općine Zenica, sada Gradsko vijeće Zenica (u daljnjem tekstu: donositelj osporene Odluke).

2. Stranke u postupku

Na temelju članka 39. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 6/95 i 37/03), stranke u ovom ustavnosudbenom postupku su: podnositelj zahtjeva i donositelj osporene Odluke.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnositelj zahtjeva tvrdi da osporena Odluka, u dijelu u kojem se utvrđuje obveza plaćanja komunalne naknade za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže i plinske mreže, nije sukladna s odredbom članka II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da sve osobe na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na jednakost pred zakonom.

Osporenom Odlukom definirane su djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, utvrđen je način organizacije tih djelatnosti, te propisana obveza plaćanja komunalne naknade „za korištenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje“ i određeni osnovi i mjerila na temelju kojih se utvrđuje njena visina (članak 1.). Potom su definirani i obveznici te komunalne naknade. Najprije su exempli causa navedene neke kategorije obveznika odnosno osoba i to: vlasnici stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnici motornih vozila, vlasnici poslovnog i drugog prostora, te korisnici prostora kojima je vlasnik nepoznat ili nedostupan, vlasnici zemljišta koji se koristi u poslovne svrhe, vlasnici pokretnih i nepokretnih stvari koji podliježu plaćanju poreza na promet, a na kraju te odredbe je upotrijebljena tzv. generalna klauzula, pa su obveznici predmetne komunalne naknade „i sve druge fizičke i pravne osobe koje su korisnici objekata

i uređaja zajedničke komunalne potrošnje“ (članak 6. stavak 1.).

Odlukom o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima („Službene novine Općine Zenica“, broj: 4/13) i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18), članak 6. je prvo dopunjen, a potom i izmijenjen, te je propisano da se komunalna pristojba plaća i „za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“. Kada se ova nova odredba promatra u svezi sa stavkom 1. istog članka, ali i u odnosu na ostale odredbe osporene Odluke, po mišljenju podnositelja zahtjeva evidentno je da jedinica lokalne samouprave različito postupala prema pojedinim gospodarskim subjektima. Navedenom se odredbom naime izdvajaju isključivo vlasnici nadzemnih i podzemnih instalacija elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže, iako nisu ni vlasnici zemljišta niti odgovarajućeg prostora kako je definirano stavkom 1. članka 6., te stoga nisu ni obuhvaćeni definicijom obveznika komunalne naknade.

Podnositelj zahtjeva također smatra da se mora uzeti u obzir predmet reguliranja osporene Odluke definiran u članku 1., gdje između ostalog stoji da se tom Odlukom propisuje obveza plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje u odnosu na djelatnosti definirane člankom 2. Kada se te odredbe dovedu u vezu, navodi se u zahtjevu, „jasno je da donositelj osporene Odluke pretenciozno i neutemeljeno utvrđuje vlasnike elektrodistributivne mreže kao obveznike plaćanja komunalne naknade“.

Različito reguliranje komunalne naknade u odnosu na djelatnost koje obavlja pravna osoba, odnosno izdvajanje vlasnika podzemnih i nadzemnih instalacija podrazumijeva, prema mišljenju podnositelja zahtjeva, diskriminatorno postupanje prema određenim gospodarskim subjektima, naročito onima koji se bave elektrodistributivnom djelatnošću, a koji izgradnjom objekata za distribuciju električne energije još i doprinose uređenju samog građevinskog zemljišta, kao osnovi za utvrđivanje komunalne naknade.

U odnosu na članak 9. osporene Odluke, podnositelj zahtjeva smatra kako je u stavku 1. sasvim jasno utvrđeno šta se smatra otvorenim prostorom, a iz koje odredbe se, prema njegovom mišljenju, ni na koji način ne može doći do zaključka da bi se za polaganje nadzemnih i podzemnih instalacija trebala

plaćati komunalna naknada. Međutim, donositelj osporene Odluke u stavku 2. istog članka bez jasnih kriterija, paušalno, za izdvojenu grupu gospodarskih subjekata, određuje poseban način kako se utvrđuje površina za plaćanje komunalne naknade, što je, kako se u zahtjevu kaže, samo po sebi apsurd jer, da se vlasnici instalacija mogu podvesti pod obveznike plaćanja predmetne naknade (sukladno s njenom svrhom i smislom) sukladno sa zakonskim odredbama i stavkom 1. članka 9. Odluke, ne bi ni postojala potreba za posebnim definiranjem otvorenog prostora za vlasnike instalacija.

Pored navedenog, podnositelj zahtjeva je mišljenja da osporene odredbe Odluke nisu sukladne ni sa Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.: 17/08 i 9/11- autentično tumačenje), te smatra da je donositelj osporene Odluke prekoračio zakonske ovlasti prilikom donošenja osporenih odredbi Odluke postupivši pritom i suprotno članku 36. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09).

Ističe da JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo, kao vlasnik elektromreže postavljene preko šumskog zemljišta, na godišnjoj razini plaća i druge naknade, kao što je naknada Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona, naknada JP Autoceste F BiH, d.o.o. Mostar za postavljenu elektromrežu preko cestovnog zemljišta, naknadu za postavljenu elektromrežu u pojasu magistralnog puta JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo, dok Kantonalnoj direkciji za ceste pri Ministarstvu za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline na godišnjoj razini plaća naknadu za postavljenu elektromrežu u pojasu regionalnog puta. Naglašava da je JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo pravni subjekt kojem je djelatnost i obveza distribucija i javno snabdijevanje električnom energijom na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a kojem pravnom subjektu se utvrđujući komunalnu naknadu na način kako je to propisano osporenim odredbama Odluke direktno i ciljano zahvata u prihod, što ne bi trebalo predstavljati svrhu prilikom utvrđivanja komunalne naknade na razini jedne lokalne zajednice.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, podnositelj zahtjeva predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom se utvrđuje da osporene odredbe Odluke nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je sukladno s člankom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, pozvao donositelja osporene Odluke, da kao druga strana u postupku, dostavi odgovor na zahtjev za ocjenu ustavnosti.

Donositelj osporene Odluke u odgovoru na zahtjev navodi da je osporena Odluka donesena sukladno sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) i Zakonom o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, čije norme sadrže ovlasti, odnosno propisuju nadležnost grada kao jedinice lokalne samouprave za donošenje propisa kojima se uvode naknade i pristojbi. Smatraju da nije utemeljen navod podnositelja zahtjeva kako osporene odredbe Odluke predstavljaju temelj za različito postupanje prema gospodarskim subjektima, te da se za pojedine gospodarske subjekte utvrđuje drugačiji postupak kod određivanja obveze plaćanja komunalne naknade.

Donositelj osporene Odluke je, navodi se dalje, prilikom uvođenja komunalne naknade na nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže i plinske mreže uzeo u obzir razloge proizašle iz obveze usklađivanja sustava komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje s odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima, s ciljem uvođenja jednostavnijih osnova i procedura za utvrđivanje/izračunavanje i naplatu komunalnih naknada za razne operatore u oblasti telekomunikacija, vlasnike elektrodistributivne mreže, plinovoda i sl.

Uvođenje novih komunalnih naknada ocjenjuje se opravdanim i objektivnim iz razloga što instaliranje, održavanje i eksploatacija navedenih mreža proizvodi ograničenja kod korištenja i upravljanja komunalnom infrastrukturom, javnim površinama i gradskim građevinskim zemljištem, te iziskuje povećane troškove kod održavanja saobraćajnica (prekopi saobraćajnica i javnih površina i sl.) i druge infrastrukture, posebice kod vraćanja u prijašnje stanje.

Osim toga, tvrdi se u odgovoru, postojanje instalacija i mreža elektrodistribucije, telekoma, kablovskih operatera i plinovoda, ograničava korištenje gradskog građevinskog zemljišta i javnih površina kod realizacije gradskih projekata, jer je svaka aktivnost uvjetovana dobijanjem suglasnosti „vlasnika i operatera mreže“, a u slučaju nužnih izmiještanja pojedinih dijelova tih

mreža troškovi izmiještanja padaju na teret lokalne zajednice ili drugog investitora. Osim toga, postoje zabrane gradnje u zaštitnim pojasevima i koridorima na kojima su izgrađene te mreže, kako je to regulirano propisima za te oblasti.

Kada je riječ o načinu utvrđivanja iznosa komunalne naknade, navode da je on u potpunosti usuglašen s odredbama čl. 24. – 32. Zakona o komunalnim djelatnostima. Smatraju neutemeljenim navod podnositelja zahtjeva da se ne može zaključiti na koji način se za „polaganje nadzemnih i podzemnih instalacija trebala plaćati komunalna naknada“, iz razloga što je odredbama Odluke osnov i način utvrđivanja obračuna komunalne naknade za mreže precizno određen čl. 6., 9., 12. i 12a).

Isto tako, smatraju da navod iz zahtjeva koji se odnosi na to da JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo, plaća naknadu za mrežu postavljenu preko šumskog zemljišta, kao i naknadu JP Autoceste FBiH, d.o.o. Mostar za postavljenu mrežu preko cestovnog zemljišta, te Kantonalnoj direkciji za ceste pri Ministarstvu za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline plaća naknadu za postavljenu mrežu u pojasu regionalnog puta, a jedinicama lokalne samouprave plaća naknadu za postavljenu mrežu u cestovnom pojasu lokalnih puteva, upravo potvrđuje opravdanost plaćanja komunalne naknade Gradu Zenica za elektromrežu (podzemnu i nadzemnu) postavljenu na gradskom građevinskom zemljištu, saobraćajnim površinama, javnim površinama i sl. Postojanje navedenih mreža predstavlja teret i ograničenje, pa plaćanje naknade ima karakter svojevrstne nadoknade za umanjenu vrijednost i mogućnost nesmetanog korištenja i raspolaganja građevinskim zemljištem i javnim površinama jer je sve uvjetovano suglasnostima vlasnika/operatora mreža.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak II. A. 2. (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najviše razine međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebice:

(1) Sve osobe na teritoriji Federacije uživaju prava na:

c) jednakost pred zakonom;

Članak IV.C.3.10.(2) d)

(2) Ustavni sud:

d) na zahtjev premijera, ili kantona, utvrđuje da li neki predloženi ili usvojeni propis koje je donijelo neko tijelo kantonalne, gradske ili općinske vlasti sukladan sa ovim ustavom.

B. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH”, br.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22)

Članak 13. stavak 1. točka c)

Učešće jedinica lokalne samouprave u ostalim javnim prihodima

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz članka 6. ovog Zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

c) naknade i pristojbe sukladno s propisima jedinica lokalne samouprave;

C. Zakon o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09)

Članak 36.

U zakonom propisanim okvirima, jedinice lokalne samouprave donose propise o naknadama i pristojbama, kao i provedbene propise o oporezivanju.

Članak 37. stavak 1. točka a) alineja 2.

Jedinicama lokalne samouprave pripadaju prihodi:

a) vlastiti prihodi:

- lokalne pristojbe i naknade čije iznose utvrđuje vijeće sukladno sa zakonom;

D. Zakon o komunalnim djelatnostima

(„Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.: 17/08 i 9/11 – autentično tumačenje)

Članak 1.

(Predmet)

Ovim zakonom određuju se komunalne djelatnosti, načela, način obavljanja i financiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje ko-

munalnih djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton).

Članak 2. st. (1), (2) i (4)

(Značenje pojma komunalnih djelatnosti)

(1) Pod komunalnim djelatnostima, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se pružanje komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području Kantona i općina na području Kantona (u daljnjem tekstu: općina) kada je to propisano ovim zakonom.

(2) Komunalne djelatnosti dijele se na:

a) Komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje;

b) Komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje.

(4) Pod pojmom komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje podrazumijeva se komunalni proizvod i usluga koje nije moguće izmjeriti i naplatiti od svakog korisnika usluga.

Članak 3. stavak (2)

(Komunalna potrošnja)

(2) Komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje u smislu ovog zakona su:

a) Odvođenje atmosferskih voda;

b) Održavanje čistoće na javnim površinama i gradskim ulicama;

c) Održavanje javnih površina;

d) Održavanje grobalja i njihove prateće infrastrukture;

e) Održavanje javne rasvjete;

f) Obavljanje kafilerijskih usluga;

g) Dekoriranje;

h) Održavanje javnih česmi i fontana, javnih kupatila i javnih nužnika;

i) Održavanje javnih satova

j) Zbrinjavanje komunalnog otpada nastalog u okviru djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje;

k) Čišćenje i razgrtanje snijega i leda s javnih gradskih površina i lokalnih puteva i posipanje abrazivnim materijalom ulica i lokalnih puteva;

l) Održavanje pasivnih mezariluka – grobalja, spomenika i spomen kosturnica i prateće infrastrukture u užem urbanom dijelu grada.

Članak 5. st. (1) i (2)

(Javni interes komunalne djelatnosti)

(1) Komunalne djelatnosti su od javnog interesa i obavljaju se kao javne službe.

(2) Pod pojmom javnog interesa u komunalnim djelatnostima podrazumijeva se zadovoljavanje onih potreba urbanog društva koje su nezamjenjiv uvjet života i rada građana, državnih organa, gospodarskih i drugih subjekata na području Kantona.

Članak 21.

Za pokrivanje cijena iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje, kao izvor sredstava uvodi se komunalna naknada.

Članak 22.

(Obveznici komunalne naknade)

(1) Komunalnu naknadu plaćaju, u naseljima s uređenim građevinskim zemljištem, vlasnik stambenog, proizvodnog i poslovnog prostora, te građevinskog zemljišta ili korisnik kada je to vlasnik ugovorom ovjerenim od nadležne poreske uprave prenio na korisnika.

(2) Komunalnu naknadu za iskorišteno ili rezervirano grobno mjesto plaća osoba koja je izvršila rezervaciju grobnog mjesta. Naplata će se vršiti putem nadležnog komunalnog poduzeća.

(3) Naseljima s uređenim građevinskim zemljištem, prema stavku (1) ovog članka, smatraju se naselja opremljena najmanje pristupnom cestom, objektima za snabdijevanje električnom energijom i snabdijevanje vodom i odvođenje otpadnih voda prema mjesnim prilikama.

(4) Obveza plaćanja komunalne naknade nastaje prvog dana sljedećeg mjeseca od početka korištenja objekta ili prostora.

(5) Od obveze plaćanja komunalnih naknada izuzimaju se javna komunalna poduzeća, slobodne zone i korisnici slobodnih zona.

Članak 24.

(Način utvrđivanja komunalne naknade)

Komunalna naknada utvrđuje se u ovisnosti od stupnja opremljenosti naselja objektima i uređajima komunalne infrastrukture, razvijenosti javnog prije-

voza putnika, namjene objekta, odnosno prostora i pripadnosti građevine, odnosno korisne površine te građevine u određenoj zoni građevinskog zemljišta.

Članak 25.

Komunalna naknada određuje se za stambeni, proizvodni i prostor za druge gospodarske djelatnosti prema jedinici mjere izgrađene korisne površine (m²), a za otvoreni prostor - skladišta, stovarišta, pijace kao i za drugi otvoreni prostor koji neposredno služi za obavljanje djelatnosti, prema jedinici mjere /m²/ građevinskog zemljišta.

E. Odluka o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Općine Zenica“, broj: 7/01)

Članak 1.

Ovom Odlukom određuju se djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje na području Općine Zenica, utvrđuje organizacija obavljanja tih djelatnosti, propisuje obveza plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje i određuju osnove i mjerila na temelju kojih se utvrđuje visina naknade.

Članak 2.

Kao djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje na području Općine Zenica smatraju se:

1. Čišćenje javnih saobraćajnih površina u naselju koje obuhvata prikupljanje, održavanje, deponiranje i uništavanje otpadaka i padavina sa saobraćajnih površina,
2. Održavanje i uređivanje javnih zelenih površina kao što su parkovi, drvoredi, skverovi, travnjaci, rekreacioni centri, zelenilo uz saobraćajnice i zelene površine uz stambene zgrade koje obuhvata reproduktivnu sadnju drveća, trave i drugog rastinja,
3. Održavanje javnih saobraćajnih površina u naselju koje obuhvata popravke i modernizaciju ulica, pločnika, trgova, objekata za javnu rasvjetu i vertikalne i horizontalne signalizacije,
4. Odvođenje atmosferskih voda iz naselja,
5. Javna rasvjeta u naseljima kojom se osvijetljavaju saobraćajne i druge javne površine,
6. Održavanje javnih parkirališta bez naplate,
7. Djelatnost zimske službe u gradu i na nekategoriziranim putevima i pravcima,
8. Dekoracija grada,

9. Čišćenje i održavanje reguliranih i nereguliranih vodotokova,
10. Održavanje spomen-obilježja, javnih česmi i fontana, panoa za javno plakiranje,
11. Učešće u izgradnji objekata zajedničke komunalne potrošnje.

Članak 5. alineja 1.

Sredstva za financiranje zajedničke komunalne potrošnje obezbjeđuju se iz:

- komunalne naknade,

Članak 6.

Obveznici komunalne naknade su vlasnici stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnici motornih vozila, vlasnici poslovnog i drugog prostora, te korisnici prostora kojima je vlasnik nepoznat ili nedostupan, vlasnici zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe, vlasnici pokretnih i nepokretnih stvari koji podliježu plaćanju poreza na promet, obveznici plaćanja boravišne pristojbe kao i sve druge fizičke i pravne osobe koje su korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje.

Vlasnici zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe u ljetnoj sezoni plaćaju komunalnu naknadu za površinu koja se koristi po cijeni poslovnog prostora u čijoj je funkciji zemljište, umanjenu za 20%. Vrijeme trajanja plaćanja kao i površina za koje se plaća utvrđuje se urbanističkim rješenjem Službe za prostorno uređenje.

Članak 9.

Komunalne naknade određuju se prema broju jedinica mjere (1m²) izgrađene korisne površine stambenog, poslovnog i drugog prostora, odnosno prema površini zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe (skladišta i sl.) a pripadaju određenom vlasniku odnosno korisniku ako vlasnik nije definiran (nepoznat, nedostupan...).

F. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Općine Zenica“, broj: 2/11)

Članak 1.

U Odluci o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Općine Zenica“, br.: 7/01, 4/07 i 1/10) u članku 6. iza st. 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Od plaćanja komunalnih naknada izuzimaju se javna komunalna preduzeća, slobodne zone i korisnici slobodnih zona. Komunalna naknada je prihod općine, pa se Općina Zenica, kao jedinica lokalne samouprave izuzima od obveze plaćanja komunalne naknade“.

Dosadašnji stavak 2 postaje stavak 3.

G. Odluka o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Općine Zenica“, broj: 4/13)

Članak 2.

U članku 6. Odluke dodaje se novi stavak tri koji glasi:

„Komunalna naknada se određuje i za nadzemne i podzemne instalacije elektroprijenosne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže i TV kablovske mreže“. (osporena odredba)

H. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18)

Članak 1.

U Odluci o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Općine Zenica“, br.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13, 2/14 i „Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/16) u članku 6. stavak 3. riječi „elektroprijenosne mreže“ zamjenjuju se riječima „elektrodistributivne mreže“, a riječi „TV kablovske mreže“ brišu se.

Članak 3.

Članak 9. mijenja se i glasi:

„Komunalna naknada određuje se za stambeni, proizvodni i prostor za druge gospodarske djelatnosti prema jedinici mjere izgrađene korisne površine (m²), a za otvoreni prostor-skladišta, stovarišta, pijace kao i za drugi otvoreni prostor koji neposredno služi za obavljanje djelatnosti, prema jedinici mjere (m²) građevinskog zemljišta.

Površina otvorenog prostora koji neposredno služi za obavljanje djelatnosti za položene elektrodistributivne, telekomunikacijske i plinske mreže, utvrđuje se kao proizvod dužine mreže i širine zauzetog građevinskog zemljišta, koji obuhvata i zaštitni pojas prema vrsti položenog kabla ili cijevi. (osporena odredba)

Standardna širina zauzetog građevinskog zemljišta koja obuhvata i zaštitni pojas prema vrsti položenog kabla ili cijevi, određuje se kako slijedi:

- za elektrodistributivnu, telekomunikacijsku mrežu 0,4 m
- za plinsku mrežu 0,5 m. (osporena odredba)

I. Odluka o izmjenama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje

(„Službene novine Grada Zenica“, broj: 5/18)

Članak 1.

U svim odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Općine Zenica“, br.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13 i 2/14 i „Službene novine Grada Zenica“, br.: 1/16, 1/18 i 4/18) koje sadrže riječ „općina“, ista riječ zamjenjuje se riječju „Grad“.

Članak 2.

U svim odredbama Odluke koje sadrže riječ „Općinsko vijeće“ ista riječ zamjenjuje se riječju „Gradsko vijeće“.

Članak 3.

U svim odredbama Odluke koje sadrže riječ „općinski“ ista riječ zamjenjuje se riječju "gradski".

6. Sudbena praksa Ustavnog suda Federacije

Presude br.: U-17/20 („Službene novine Federacije BiH“, broj: 92/21), U-13/20 („Službene novine Federacije BiH“, broj: 97/21), U-11/22 („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/22), i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Nakon razmatranja zahtjeva i odgovora na zahtjev, osporenih i s njima vezanih odredbi osporene Odluke i cjelokupne dokumentacije u spisu predmeta, imajući u vidu relevantno pravo, posebice odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i praksu ovog suda, utvrđeno je kako slijedi u nastavku.

Podnositelj zahtjeva je sukladno s člankom IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, osoba ovlaštena za pokretanje postupka ocjene ustavnosti pred ovim sudom.

Osporenom Odlukom određuju se djelatnosti

zajedničke komunalne potrošnje na području Općine Zenica, sada Grada Zenica, te utvrđuje organizacija i način obavljanja tih djelatnosti i, što je u ovom predmetu bitno, propisuje se obveza plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja, odnosno usluga zajedničke komunalne potrošnje, te određuju osnove i mjerila na temelju kojih se visina te naknade utvrđuje. Djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje definirane su člankom 2. osporene Odluke, a riječ je o čišćenju javnih saobraćajnih površina, održavanju i uređivanju zelenih površina, odvođenju atmosferskih voda, javnoj rasvjeti, djelatnostima zimske službe, dekoraciji grada i tome slično. Sredstva za financiranje zajedničke komunalne potrošnje prema članku 5. osporene Odluke obezbjeđuju se, između ostalog i ubiranjem komunalne naknade.

Podnositelj zahtjeva smatra da osporena Odluka u dijelu u kojem se utvrđuje obveza plaćanja komunalne naknade za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže i plinske mreže nije sukladna sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, točnije sa ustavnim jamstvom prava na jednakost pred zakonom, koje je utvrđeno odredbom članka II.A. 2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Međutim, ispravna i precizna identifikacija osporenih odredbi nužno iziskuje nekoliko prethodnih napomena iz tri bitna razloga. Najprije zato, što je osporena Odluka više puta mijenjana i dopunjavana, potom zato što se u jednoj od tih izmjena i dopuna potkrala pravno-tehnička omaška koja ima neposredan utjecaj na numeraciju odredbi u članku 6., a koju je i sam podnositelj zahtjeva, označavajući osporene odredbe, čini se, previdio. U zahtjevu su, naime, kao osporene odredbe Odluke označeni članak „6. stavak 3. i članak 9. st. 2. i 3.“ Problem o kojem se ovdje radi odnosi se samo na članak 6. stavak 3. Iz navoda zahtjeva nesumnjivo proističe da je podnositelj zahtjeva, označavajući članak „6. stavak 3.“ kao osporenu odredbu, mislio na odredbu kojom se obveza plaćanja komunalne naknade proširuje „i za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“. Ta je odredba doista uvedena kao „stavak 3.“ člankom 2. Odluke o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Općine Zenica“, broj: 4/13), te je ista i mijenjana kao takva člankom 1. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18). Pri-

tom su i donositelj te Odluke i podnositelj zahtjeva izgubili iz vida da je članak 6. osporene Odluke već imao tri stavka, pravnim dejstvom ranije Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Općine Zenica“, broj: 2/11). Tom Odlukom (u članku 1.) je dvostavnoj baznoj odredbi članka 6. Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje „u članku 6. iza stavka 1.“ dodat „novi stavak 2.“, a dotadašnji „stavak 2. postao je stavak 3.“ Prema tome se, toj odredbi naknadnom dopunom nikako nije mogao ponovo dodati „stavak tri.“, već jedino stavak 4. Pošto ne postoji zvaničan prečišćeni tekst osporene Odluke, Ustavni sud Federacije će, tu odredbu označavati kao članak 6. stavak 3., a kako bi se izbjegla svaka zabuna, uz to će biti citiran i njen sadržaj.

U ovom predmetu sporna naknada nije propisana općim aktom kojim se uređuju komunalne pristojbe što je u dosadašnjoj praksi najčešće bio slučaj, kada se naplata komunalne pristojbe nije mogla dovesti u svezu sa uslugama koje jedinica lokalne samouprave zauzvrat pruža obveznicima. Ovdje je obveza na plaćanje komunalne naknade propisana općinskom odnosno gradskom odlukom o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje. To ima značiti da je plaćanje te komunalne naknade u direktnoj sprezi s komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje koje su metodom enumeracije pobrojane u samoj osporenoj Odluci, i da ta naknada nije ništa drugo do protuvrijednost za komunalne usluge odnosno aktivnosti koje lokalna zajednica pruža odnosno poduzima, s ciljem da doprinese kvalitetu života stanovništva i osoba koje privremeno borave u općini, te boljim uvjetima za rad gospodarskih subjekata.

Ne radi se dakle o pristojbi za istaknutu tvrtku ili za korištenje uređaja i opreme, propisanim na godišnjoj razini, koje su upravo stoga gubile obilježja pristojbe i pretvarale se u parafiskalnu obvezu s obilježjima poreza, nego o naknadi koju obveznici mjesečno plaćaju jedinici lokalne samouprave kao konzumenti proizvoda i usluga komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje, dakle onih koje nije moguće izmjeriti i u odgovarajućem iznosu naplatiti od svakog korisnika ponaosob. Drugim riječima, ovaj predmet ima drugačiju činjeničnu podlogu, gdje se pravo jedinica lokalne samouprave da naplaćuju mjesečnu naknadu za komunalne usluge koje pruža osobama koje žive, privremeno borave ili imaju poslovni nastan na njevoj teritoriji teško može dovesti u pitanje, sve dotle dok su obveznici doista i konzumenti usluga iz sfere

„komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje“.

Otud je sasvim logično i pravno utemeljeno da jedinice lokalne samouprave propisuju tu komunalnu naknadu i da na plaćanje te naknade, na mjesečnoj razini, obvezuju korisnike ili konzumente usluga koje spadaju u domen zajedničke komunalne potrošnje, sukladno sa definicijom tih djelatnosti koja je sadržana u samoj odluci kojom se naknada propisuje. Jer, ako je riječ o uspostavljanju obveze na plaćanje komunalne naknade, onda bi obveznici morale biti osobe na čiji kvalitet života se odnose aktivnosti koje potpadaju pod definiciju komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje. Sama causa obvezivanja na plaćanje ove komunalne naknade je zapravo u tome, da u sufinansiranju usluga (kao i objekata i uređaja) iz domena komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje, participiraju osobe koje te usluge i koriste.

Prema tome je donositelj osporene Odluke i sa aspekta nadležnosti i u pogledu materijalne sadržine odredbi (premda ne sasvim i u pogledu pravno-tehničke perfekcije) ispravno postupio kada je u članku 6. stavak 1. na plaćanje ove naknade obvezao „fizičke i pravne osobe koje su korisnici objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje“, odnosno usluga koje iz tih djelatnosti proističu, izdvajajući, jasnoće radi, vlasnike stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnike motornih vozila, vlasnike poslovnog prostora i zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe, ili njihove korisnike ukoliko je vlasnik nepoznat ili nedostupan.

Suprotno tome, donošenjem Odluke o dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Općine Zenica“, broj: 4/13), odnosno Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje („Službene novine Grada Zenica“, broj: 1/18), kojom se komunalna naknada određuje i „za nadzemne i podzemne instalacije elektrodistributivne mreže, telekomunikacijske mreže, plinske mreže“, donositelj osporene Odluke izašao je iz domena komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje i iz okvira koji je određen predmetom reguliranja osporene Odluke, a time i iz kruga vlastite nadležnosti.

Djelatnost koju vrše vlasnici pomenutih instalacija ne samo da je na opću korist i u javnom interesu, nego se bez tih djelatnosti i javne usluge koje pružaju (pa tako i bez za to neophodnih instalacija) ni većina komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje definiranih osporenim Odlukom ne bi mogla uspješno ostvarivati. K tome, instalacije koje služe za snabdijevanje električnom energijom i plinom, te omogućuju tele-

komunikaciju, de facto su funkcionalni dio općinske/ gradske infrastrukture i doprinose kvalitetu života stanovništva, premda kao energetska i telekomunikacijska mreža, nadilaze lokalnu pravnu regulaciju, čega bi donositelj osporene Odluke morao biti svjestan, a kako očigledno nije, potrebno je uputiti ga na ranije odluke ovog suda u predmetima ove vrste.

Dakle, energetske subjekti i operateri telekomunikacija koji pružaju javne usluge, ne mogu se, nikako podvesti pod definiciju obveznika ove komunalne naknade i dovesti u istu ravan sa vlasnicima stanova i individualnih stambenih objekata, vlasnicima motornih vozila, te vlasnicima poslovnih prostora i vlasnicima zemljišta koje se koristi u poslovne svrhe i sl. Zapravo, njih bi se prije moglo smatrati „akterima“ komunalnih djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, negoli njihovim konzumentima, jer svojom djelatnošću i sami bitno doprinose kvalitetu života stanovništva i rezidenata općine odnosno grada.

Pogotovo nema nikakvog pravnog, niti razumnog osnova, da im se komunalna naknada, pod plaštom djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, mjesečno naplaćuje „za nadzemne i podzemne instalacije“ na teritoriji općine ili grada, čijem stanovništvu i gospodarskim subjektima de facto služe. Stoga se može zaključiti da u ovom slučaju nema elementarnih pretpostavki za naplatu komunalne naknade ove vrste. Naime nikakva usluga obveznicima od kojih se traži komunalna naknada za već postojeće energetske, telekomunikacione i plinske instalacije se ne pruža od strane jedinice lokalne samouprave, te pravni subjekti koji pomoću predmetnih instalacija vrše djelatnost i pružaju javne usluge nisu redovni konzumenti usluga koje proističu iz djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje koje preduzimaju općina ili grad.

U Zeničko-dobojskom kantonu u primjeni je i Zakon o komunalnim djelatnostima kojim se određuju komunalne djelatnosti, načela, način obavljanja i financiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona. Navedenim Zakonom se jasno definira pojam djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, zatim komunalna naknada kao izvor financiranja za iste, te se u članku 22. Zakona precizno navode obveznici komunalne naknade, među kojima nema gospodarskih subjekata koji se bave djelatnostima distribucije i prijenosa električne energije, pružanjem telekomunikacijskih usluga i distribucijom plina.

Očigledno je, prema tome, da telekom operateri,

te gospodarski subjekti koji se bave distribucijom električne energije i plina, ne mogu biti obvezani na plaćanje predmetne komunalne naknade po pravnom osnovu po kojem su na to obvezane osobe navedene u članku 6. stavak 1. osporene Odluke, koje su konzumenti usluga iz domena zajedničke komunalne potrošnje. Kako se ni u osporenoj Odluci nikakav drugi temelj za to ne nalazi, preostaje zaključiti da su te osobe „odabrane“ po kriteriju djelatnosti koju obavljaju.

Ustavni sud Federacije je, odlučujući u predmetima ove vrste, u više ranijih presuda od kojih su neke navedene u točki 6. ove presude, zauzeo stanovište da sredstva za rad gospodarskih subjekata koji obavljaju djelatnost od javnog interesa čije je obavljanje regulirano državnim zakonom i/ili zakonima Federacije Bosne i Hercegovine ne mogu biti dodatno oporezovana kantonalnim zakonima, odnosno da se ne mogu od strane jedinice lokalne samouprave propisivati porezi, komunalne pristojbe i druge naknade ukoliko za to ne postoje ovlasti u zakonu Bosne i Hercegovine ili Federacije Bosne i Hercegovine. U pogledu šire argumentacije u tom smislu, Ustavni sud Federacije upućuje stranke na ranije odluke ovog suda.

U svezi s navodima podnositelj zahtjeva o navodnoj nezakonitosti osporenih odredbi Odluke, Ustavni sud Federacije napominje da nije nadležan da ocjenjuje zakonitost osporenog akta, imajući u vidu nadležnosti koje su mu propisane člankom IV.C.3.10. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, ali potrebno je naglasiti sljedeće: sukladno s odredbama Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, donositelj osporene Odluke jeste nadležan da donese propis kojim se uređuje režim naplaćivanja komunalnih naknada na području Grada Zenica. Međutim, to mu ne daje za pravo da propisuje naknade bez ikakvih ograničenja, posebice u situacijama kada su posebnim zakonima i drugim propisima na razini Federacije Bosne i Hercegovine i/ili na državnoj razini propisane posebne naknade za obavljanje djelatnosti od javnog interesa, kao što je to ovdje slučaj. Tome u prilog govore i odredbe članka 37. stavak 1. točka a) alineje 1. i 2. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, gdje je propisano da jedinicama lokalne samouprave pripadaju vlastiti prihodi, među kojima i porezi i lokalne pristojbe sukladno sa zakonom. Dakle, propisivanje vrste i visine naknade ili pristojbe od strane jedinica lokalne samouprave, mora biti sukladno sa zakonom koji je donesen na državnoj ili federalnoj razini, kao i s kantonalnim zakonom.

Ova obveza organa jedinica lokalne samouprave, da kod propisivanja vrsta i visine komunalnih pristojbi ili naknada moraju voditi računa o zakonima viših razina vlasti, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona, iziskuje maksimalnu pažnju kada su u pitanju gospodarske djelatnosti od javnog interesa, koje građanima obezbjeđuju uvjete za normalan život (snabdijevanje energijom, vodom, omogućavanje komunikacije i dostupnost informacijama).

Kako se ovdje radi o naknadi za obavljanje komunalnih djelatnosti zajedničke potrošnje, a te su djelatnosti metodom enumeracije navedene u članku 2. osporene Odluke i ima ih ukupno 11, Ustavni sud Federacije primjećuje i to, da bi se de facto samo dvije od njih i to samo povremeno mogle odnositi na vlasnike energetske i telekomunikacijske mreže: „Odvođenje atmosferskih voda iz naselja“ (članak 2. stavak 1. točka 4.) i „Djelatnosti zimske službe u gradu i na nekategoriziranim putevima i pravcima“ (članak 2. stavak 1. točka 7.).

Ustavni sud Federacije konstatira i to, da je u Gradu Zenica na snazi i Odluka o komunalnim pristojbama („Službene novine Grada Zenica“, br.: 2/15, 4/15 i 1/17) kojom je za „poduzetnike i osobe“ čije je registrirana djelatnost proizvodnja i distribucija električne energije (šifra djelatnosti 35.1) propisana i godišnja pristojba za istaknutu tvrtku, u rasponu od 1200-3000 KM ovisno o gradskoj zoni (članak 11. tarifni broj 1. B) I).

Iz svega izloženog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je u sastavu: predsjednica Suda Aleksandra Martinović, te suci Suda: Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Mirko Milićević, prof.dr. Edin Muminović, Branimir Orašanin, dr.sc. Kata Senjak, Ajša Softić i mr.sc. Alen Taletović.

Broj: U-9/23
Sarajevo, 12.3.2024. godine

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović, s.r.

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о захтјеву Премијера Федерације Босне и Херцеговине за оцјену уставности члана 6. став 3. и члана 9. ст. 2. и 3. Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње, на основу члана IV.Ц.3.10.(2) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници без јавне расправе одржаној дана 12.3.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Утврђује се да одредба члана 6. став 3. која гласи: „Комунална накнада се одређује и за надземне и подземне инсталације електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже, гасне мреже“ и члан 9. ст. 2. и 3. Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Општине Зеница“, бр.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13 и 2/14 и „Службене новине Града Зеница“, бр.: 1/16, 1/18, 4/18, 5/18, 1/19, 1/20, 2/22 и 1/23) нису у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Пресуду објавити у „Службеним новинама Федерације БиХ“ и „Службеним новинама Града Зеница“.

Образложење

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Премијер Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: подносилац захтјева) користећи овлашћења из члана IV.Ц.3.10.(2) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, поднио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) захтјев за утврђивање уставности одредба члана 6. став 3. и члана 9. ст. 2. и 3. Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње (у даљем тексту: оспорене одредбе Одлуке, односно оспорена Одлука), коју је донијело Вијеће Општине Зеница, сада Градско вијеће Зеница (у даљем тексту: доносилац оспорене Одлуке).

2. Странке у поступку

На основу члана 39. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 6/95 и 37/03), странке у овом уставносудском поступку су: подносилац захтјева и доносилац оспорене Одлуке.

3. Битни наводи захтјева

Подносилац захтјева тврди да оспорена Одлука, у дијелу у којем се утврђује обавеза плаћања комуналне накнаде за надземне и подземне инсталације електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже и гасне мреже, није у складу са одредбом члана II.A.2.(1) ц) Устава Федерације Босне и Херцеговине, којом је прописано да сва лица на територији Федерације Босне и Херцеговине уживају право на једнакост пред законом.

Оспореном Одлуком дефинисане су дјелатности заједничке комуналне потрошње, утврђен је начин организације тих дјелатности, те прописана обавеза плаћања комуналне накнаде „за коришћење објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње“ и одређени основи и мјерила на основу којих се утврђује њена висина (члан 1.). Потом су дефинисани и обавезници те комуналне накнаде. Најприје су *exempli causa* наведене неке категорије обавезника односно лица и то: власници станова и индивидуалних стамбених објеката, власници моторних возила, власници пословног и другог простора, те корисници простора којима је власник непознат или недоступан, власници земљишта који се користи у пословне сврхе, власници покретних и непокретних ствари који подлијежу плаћању пореза на промет, а на крају те одредбе је употријебљена тзв. генерална клаузула, па су обавезници предметне комуналне накнаде „и сва друга физичка и правна лица која су корисници објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње“ (члан 6. став 1.).

Одлуком о допуни Одлуке о комуналним дјелатностима („Службене новине Општине Зеница“, број: 4/13) и Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Града Зеница“, број: 1/18), члан 6. је прво допуњен, а потом и измијењен, те је прописано да се комунална такса плаћа и „за надземне и подземне инсталације електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже, гасне мреже“. Када се ова нова одредба проматра у вези са ставом 1. истог члана, али и у односу на остале одредбе оспорене Одлуке, по мишљењу подносиоца захтјева евидентно је да јединица локалне самоуправе различито поступа према појединим

привредним субјектима. Наведеном се одредбом наине издвајају искључиво власници надземних и подземних инсталација електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже, гасне мреже, иако нису ни власници земљишта нити одговарајућег простора како је дефинисано ставом 1. члана 6., те стога нису ни обухваћени дефиницијом обавезника комуналне накнаде.

Подносилац захтјева такође сматра да се мора узети у обзир предмет регулисања оспорене Одлуке дефинисан у члану 1., гдје између осталог стоји да се том Одлуком прописује обавеза плаћања комуналне накнаде за коришћење објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње у односу на дјелатности дефинисане чланом 2. Када се те одредбе доведу у везу, наводи се у захтјеву, „јасно је да доносилац оспорене Одлуке претенциозно и неосновано утврђује власнике електродистрибутивне мреже као обавезнике плаћања комуналне накнаде“.

Различито регулисање комуналне накнаде у односу на дјелатност које обавља правно лице, односно издвајање власника подземних и надземних инсталација подразумијева, према мишљењу подносиоца захтјева, дискриминаторно поступање према одређеним привредним субјектима, нарочито онима који се баве електродистрибутивном дјелатношћу, а који изградњом објеката за дистрибуцију електричне енергије још и доприносе уређењу самог грађевинског земљишта, као основи за утврђивање комуналне накнаде.

У односу на члан 9. оспорене Одлуке, подносилац захтјева сматра како је у ставу 1. сасвим јасно утврђено шта се сматра отвореним простором, а из које одредбе се, према његовом мишљењу, ни на који начин не може доћи до закључка да би се за полагање надземних и подземних инсталација требала плаћати комунална накнада. Међутим, доносилац оспорене Одлуке у ставу 2. истог члана без јасних критерија, паушално, за издвојену групу привредних субјеката, одређује посебан начин како се утврђује површина за плаћање комуналне накнаде, што је, како се у захтјеву каже, само по себи апсурд јер, да се власници инсталација могу подвести под обавезнике плаћања предметне накнаде (у складу са њеном сврхом и смислом) у складу са законским одредбама и ставом 1. члана 9. Одлуке, не би ни постојала потреба за

посебним дефинисањем отвореног простора за власнике инсталација.

Поред наведеног, подносилац захтјева је мишљења да оспорене одредбе Одлуке нису у складу ни са Законом о комуналним дјелатностима („Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр.: 17/08 и 9/11- аутентично тумачење), те сматра да је доносилац оспорене Одлуке прекорачио законска овлашћења приликом доношења оспорених одредби Одлуке поступивши притом и супротно члану 36. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 49/06 и 51/09).

Истиче да ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево, као власник електромреже постављене преко шумског земљишта, на годишњем нивоу плаћа и друге накнаде, као што је накнада Министарству за пољопривреду, шумарство и водопривреду Зеничко-добојског кантона, накнада ЈП Аутоцесте Ф БиХ, д.о.о. Мостар за постављену електромрежу преко цестовног земљишта, накнаду за постављену електромрежу у појасу магистралног пута ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево, док Кантоналној дирекцији за цесте при Министарству за просторно уређење, промет и комуникације и заштиту околине на годишњем нивоу плаћа накнаду за постављену електромрежу у појасу регионалног пута. Наглашава да је ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево правни субјект којем је дјелатност и обавеза дистрибуција и јавно снабдијевање електричном енергијом на територији Федерације Босне и Херцеговине, а којем правном субјекту се утврђујући комуналну накнаду на начин како је то прописано оспореним одредбама Одлуке директно и циљано захвата у приход, што не би требало представљати сврху приликом утврђивања комуналне накнаде на нивоу једне локалне заједнице.

Имајући у виду све напријед наведено, подносилац захтјева предлаже да Уставни суд Федерације донесе пресуду којом се утврђује да оспорене одредбе Одлуке нису у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је у складу са чланом 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, позвао

доносиоца оспорене Одлуке, да као друга страна у поступку, достави одговор на захтјев за оцјену уставности.

Доносилац оспорене Одлуке у одговору на захтјев наводи да је оспорена Одлука донесена у складу са Законом о комуналним дјелатностима, Законом о припадности јавних прихода у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 и 17/22) и Законом о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, чије норме садрже овлашћење, односно прописују надлежност града као јединице локалне самоуправе за доношење прописа којима се уводе накнаде и таксе. Сматрају да није основан навод подносиоца захтјева како оспорене одредбе Одлуке представљају основ за различито поступање према привредним субјектима, те да се за поједине привредне субјекте утврђује другачији поступак код одређивања обавезе плаћања комуналне накнаде.

Доносилац оспорене Одлуке је, наводи се даље, приликом увођења комуналне накнаде на надземне и подземне инсталације електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже и гасне мреже узео у обзир разлоге произашле из обавезе усклађивања система комуналних дјелатности заједничке потрошње са одредбама Закона о комуналним дјелатностима, са циљем увођења једноставнијих основа и процедура за утврђивање/израчунавање и наплату комуналних накнада за разне оператере у области телекомуникација, власнике електродистрибутивне мреже, плиновода и сл.

Увођење нових комуналних накнада оцјењује се оправданим и објективним из разлога што инсталирање, одржавање и експлоатација наведених мрежа производи ограничења код коришћења и управљања комуналном инфраструктуром, јавним површинама и градским грађевинским земљиштем, те изискује повећане трошкове код одржавања саобраћајница (прекопи саобраћајница и јавних површина и сл.) и друге инфраструктуре, посебно код враћања у пређашње стање.

Осим тога, тврди се у одговору, постојање инсталација и мрежа електродистрибуције, телекома, кабловских оператера и гасовода, ограничава коришћење градског грађевинског

земљишта и јавних површина код реализације градских пројеката, јер је свака активност условљена добијањем сагласности “власника и оператера мреже”, а у случају нужних измијештања појединих дијелова тих мрежа трошкови измијештања падају на терет локалне заједнице или другог инвеститора. Осим тога, постоје забране градње у заштитним појасевима и коридорима на којима су изграђене те мреже, како је то регулисано прописима за те области.

Када је ријеч о начину утврђивања износа комуналне накнаде, наводе да је он у потпуности усаглашен са одредбама чл. 24. – 32. Закона о комуналним дјелатностима. Сматрају неоснованим навод подносиоца захтјева да се не може закључити на који начин се за “полагање надземних и подземних инсталација требала плаћати комунална накнада”, из разлога што је одредбама Одлуке основ и начин утврђивања обрачуна комуналне накнаде за мреже прецизно одређен чл. 6., 9., 12. и 12а).

Исто тако, сматрају да навод из захтјева који се односи на то да ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево, плаћа накнаду за мрежу постављену преко шумског земљишта, као и накнаду ЈП Аутоцесте ФБИХ, д.о.о. Мостар за постављену мрежу преко цестовног земљишта, те Кантоналној дирекцији за цесте при Министарству за просторно уређење, промет и комуникације и заштиту околине плаћа накнаду за постављену мрежу у појасу регионалног пута, а јединицама локалне самоуправе плаћа накнаду за постављену мрежу у цестовном појасу локалних путева, управо потврђује оправданост плаћања комуналне накнаде Граду Зеница за електромрежу (подземну и надземну) постављену на градском грађевинском земљишту, саобраћајним површинама, јавним површинама и сл. Постојање наведених мрежа представља терет и ограничење, па плаћање накнаде има карактер својеврсне надокнаде за умањену вриједност и могућност несметаног коришћења и располагања грађевинским земљиштем и јавним површинама јер је све условљено сагласностима власника/оператора мрежа.

5. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан II. А. 2. (1) ц)

Федерација ће осигурати примјену највишег нивоа међународно признатих права и слобода утврђених у документима наведеним у Анексу овог устава. Посебно:

(1) Сва лица на територији Федерације уживају права на:

ц) једнакост пред законом;

Члан IV.Ц.3.10.(2) д)

(2) Уставни суд:

д) на захтјев премијера, или кантона, утврђује да ли неки предложени или усвојени пропис које је донијело неко тијело кантоналне, градске или општинске власти у складу са овим уставом.

Б. Закон о припадности јавних прихода у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ”, бр.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 и 17/22)

Члан 13. став 1. тачка ц)

Учешће јединица локалне самоуправе у осталим јавним приходима

Поред удјела у расподјели прихода из члана 6. овог Закона, јединицама локалне самоуправе припадају и други јавни приходи како слиједи:

ц) накнаде и таксе у складу са прописима јединица локалне самоуправе;

В. Закон о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине

(„Службене новине Федерације БиХ“, бр.: 49/06 и 51/09)

Члан 36.

У законом прописаним оквирима, јединице локалне самоуправе доносе прописе о накнадама и таксама, као и проведбене прописе о опорезивању.

Члан 37. став 1. тачка а) алинеја 2.

Јединицама локалне самоуправе припадају приходи:

а) властити приходи:

локалне таксе и накнаде чије износе утврђује вијеће у складу са законом;

Г.Закон о комуналним дјелатностима

(„Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр.: 17/08 и 9/11 – аутентично тумачење)

Члан 1.

(Предмет)

Овим законом одређују се комуналне дјелатности, начела, начин обављања и финансирања, те друга питања од значаја за успјешно обављање комуналних дјелатности на подручју Зеничко-добојског кантона (у даљем тексту: Кантон).

Члан 2. ст. (1), (2) и (4)

(Значење појма комуналних дјелатности)

(1) Под комуналним дјелатностима, у смислу овог закона, подразумијева се пружање комуналних услуга од интереса за физичка и правна лица, те финансирање грађења и одржавање објеката и уређаја комуналне инфраструктуре као цјеловитог система на подручју Кантона и општина на подручју Кантона (у даљем тексту: општина) када је то прописано овим законом.

(2) Комуналне дјелатности дијеле се на:

а) Комуналне дјелатности индивидуалне комуналне потрошње;

б) Комуналне дјелатности заједничке комуналне потрошње.

(4) Под појмом комуналне дјелатности заједничке комуналне потрошње подразумијева се комунални производ и услуга које није могуће измјерити и наплатити од сваког корисника услуга.

Члан 3. став (2)

(Комунална потрошња)

(2) Комуналне дјелатности заједничке комуналне потрошње у смислу овог закона су:

а) Одвођење атмосферских вода;

б) Одржавање чистоће на јавним површинама и градским улицама;

ц) Одржавање јавних површина;

д) Одржавање гробаља и њихове пратеће инфраструктуре;

е) Одржавање јавне расвјете;

ф) Обављање кафилеријских услуга;

г) Декорисање;

х) Одржавање јавних чесми и фонтана, јавних купатила и јавних нужника;

и) Одржавање јавних сатова

ј) Збрињавање комуналног отпада насталог у оквиру дјелатности заједничке комуналне потрошње;

к) Чишћење и разгртање снијега и леда са јавних градских површина и локалних путева и посипање абразивним материјалом улица и локалних путева;

л) Одржавање пасивних мезарлука – гробаља, споменика и спомен костурница и пратеће инфраструктуре у ужем урбаном дијелу града.

Члан 5. ст. (1) и (2)

(Јавни интерес комуналне дјелатности)

(1) Комуналне дјелатности су од јавног интереса и обављају се као јавне службе.

(2) Под појмом јавног интереса у комуналним дјелатностима подразумијева се задовољавање оних потреба урбаног друштва које су незамјењив услов живота и рада грађана, државних органа, привредних и других субјеката на подручју Кантона.

Члан 21.

За покривање цијена из сегмента заједничке комуналне потрошње, као извор средстава уводи се комунална накнада.

Члан 22.

(Обавезници комуналне накнаде)

(1) Комуналну накнаду плаћају, у насељима са уређеним грађевинским земљиштем, власник стамбеног, производног и пословног простора, те грађевинског земљишта или корисник када је то власник уговором овјереним од надлежне пореске управе пренио на корисника.

(2) Комуналну накнаду за искоришћено или резервисано гробно мјесто плаћа лице које је извршило резервацију гробног мјеста. Наплата ће се вршити путем надлежног комуналног предузећа.

(3) Насељима са уређеним грађевинским

земљиштем, према ставу (1) овог члана, сматрају се насеља опремљена најмање приступном цестом, објектима за снабдијевање електричном енергијом и снабдијевање водом и одвођење отпадних вода према мјесним приликама.

(4) Обавеза плаћања комуналне накнаде настаје првог дана сљедећег мјесеца од почетка коришћења објекта или простора.

(5) Од обавезе плаћања комуналних накнада изузимају се јавна комунална предузећа, слободне зоне и корисници слободних зона.

Члан 24.

(Начин утврђивања комуналне накнаде)

Комунална накнада утврђује се у зависности од степена опремљености насеља објектима и уређајима комуналне инфраструктуре, развијености јавног превоза путника, намјене објекта, односно простора и припадности грађевине, односно корисне површине те грађевине у одређеној зони грађевинског земљишта.

Члан 25.

Комунална накнада одређује се за стамбени, производни и простор за друге привредне дјелатности према јединици мјере изграђене корисне површине (м²), а за отворени простор - складишта, стоваришта, пијаце као и за други отворени простор који непосредно служи за обављање дјелатности, према јединици мјере / м²/ грађевинског земљишта.

Д. Одлука о комуналним дјелатностима заједничке потрошње

(„Службене новине Општине Зеница“, број: 7/01)

Члан 1.

Овом Одлуком одређују се дјелатности заједничке комуналне потрошње на подручју Општине Зеница, утврђује организација обављања тих дјелатности, прописује обавеза плаћања комуналне накнаде за коришћење објекта и уређаја заједничке комуналне потрошње и одређују основе и мјерила на основу којих се утврђује висина накнаде.

Члан 2.

Као дјелатности заједничке комуналне потрошње на подручју Општине Зеница сматрају се:

1. Чишћење јавних саобраћајних површина у насељу које обухвата прикупљање, одржавање, депоновање и уништавање отпадака и падавина са саобраћајних површина,
2. Одржавање и уређивање јавних зелених површина као што су паркови, дрвореди, скверови, травњаци, рекреациони центри, зеленило уз саобраћајнице и зелене површине уз стамбене зграде које обухвата репродуктивну садњу дрвећа, траве и другог растиња,
3. Одржавање јавних саобраћајних површина у насељу које обухвата поправке и модернизацију улица, плочника, тргова, објеката за јавну расвјету и вертикалне и хоризонталне сигнализације,
4. Одвођење атмосферских вода из насеља,
5. Јавна расвјета у насељима којом се освјетљавају саобраћајне и друге јавне површине,
6. Одржавање јавних паркиралишта без наплате,
7. Дјелатност зимске службе у граду и на некатегорисаним путевима и правцима,
8. Декорација града,
9. Чишћење и одржавање регулисаних и нерегулисаних водотокова,
10. Одржавање спомен-обилежја, јавних чесми и фонтана, паноа за јавно плакатирање,
11. Учешће у изградњи објеката заједничке комуналне потрошње.

Члан 5. алинеја 1.

Средства за финансирање заједничке комуналне потрошње обезбјеђују се из:

- комуналне накнаде,

Члан 6.

Обавезници комуналне накнаде су власници станова и индивидуалних стамбених објеката, власници моторних возила, власници пословног

и другог простора, те корисници простора којима је власник непознат или недоступан, власници земљишта које се користи у пословне сврхе, власници покретних и непокретних ствари који подлијежу плаћању пореза на промет, обавезници плаћања боравишне таксе као и сва друга физичка и правна лица која су корисници објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње.

Власници земљишта које се користи у пословне сврхе у љетној сезони плаћају комуналну накнаду за површину која се користи по цијени пословног простора у чијој је функцији земљиште, умањену за 20%. Вријеме трајања плаћања као и површина за које се плаћа утврђује се урбанистичким рјешењем Службе за просторно уређење.

Члан 9.

Комуналне накнаде одређују се према броју јединица мјере (1м²) изграђене корисне површине стамбеног, пословног и другог простора, односно према површини земљишта које се користи у пословне сврхе (складишта и сл.) а припадају одређеном власнику односно кориснику ако власник није дефинисан (непознат, недоступан...).

Б. Одлука о измјенама и допунама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње

(„Службене новине Општине Зеница“, број: 2/11)

Члан 1.

У Одлуци о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Општине Зеница“, бр.: 7/01, 4/07 и 1/10) у члану 6. иза ст. 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Од плаћања комуналних накнада изузимају се јавна комунална предузећа, слободне зоне и корисници слободних зона. Комунална накнада је приход општине, па се Општина Зеница, као јединица локалне самоуправе изузима од обавезе плаћања комуналне накнаде“.

Досадашњи став 2 постаје став 3.

Е. Одлука о допуни Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње

(„Службене новине Општине Зеница“, број: 4/13)

Члан 2.

У члану 6. Одлуке додаје се нови став три који гласи:

„Комунална накнада се одређује и за надземне и подземне инсталације електропреносне мреже, телекомуникацијске мреже, гасне мреже и ТВ кабловске мреже“ (оспорена одредба)

Ж. Одлука о измјенама и допунама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње

(„Службене новине Града Зеница“, број: 1/18)

Члан 1.

У Одлуци о комуналним дјелатностима заједничке потрошње (“Службене новине Општине Зеница”, бр.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13, 2/14 и “Службене новине Града Зеница”, број: 1/16) у члану 6. став 3. ријечи “електропреносне мреже” замјењују се ријечима “електродистрибутивне мреже”, а ријечи „ТВ кабловске мреже” бришу се.

Члан 3.

Члан 9. мијења се и гласи:

„Комунална накнада одређује се за стамбени, производни и простор за друге привредне дјелатности према јединици мјере изграђене корисне површине (м²), а за отворени простор-складишта, стоваришта, пијаце као и за други отворени простор који непосредно служи за обављање дјелатности, према јединици мјере (м²) грађевинског земљишта.

Површина отвореног простора који непосредно служи за обављање дјелатности за положене електродистрибутивне, телекомуникацијске и гасне мреже, утврђује се као производ дужине мреже и ширине заузетог грађевинског земљишта, који обухваћа и заштитни појас према врсти положеног кабла или цијеви. (оспорена одредба)

Стандардна ширина заузетог грађевинског земљишта која обухвата и заштитни појас према врсти положеног кабла или цијеви, одређује се

како слиједи:

- заелектродистрибутивну, телекомуникацијску мрежу 0,4 м
- за плинску мрежу 0,5 м. (оспорена одредба)

3. Одлука о измјенама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње

(„Службене новине Града Зеница“, број: 5/18)

Члан 1.

У свим одредбама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Општине Зеница“, бр.: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13 и 2/14 и „Службене новине Града Зеница“, бр.: 1/16, 1/18 и 4/18) које садрже ријеч „општина“, иста ријеч замјењује се ријечју „Град“.

Члан 2.

У свим одредбама Одлуке које садрже ријеч „Општинско вијеће“ иста ријеч замјењује се ријечју „Градско вијеће“.

Члан 3.

У свим одредбама Одлуке које садрже ријеч „општински“ иста ријеч замјењује се ријечју „градски“.

6. Судска пракса Уставног суда Федерације

Пресуде бр.: У-17/20 („Службене новине Федерације БиХ“, број: 92/21), У-13/20 („Службене новине Федерације БиХ“, број: 97/21), У-11/22 („Службене новине Федерације БиХ“, број: 80/22), и др.

7. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Након разматрања захтјева и одговора на захтјев, оспорених и с њима везаних одредби оспорене Одлуке и цјелокупне документације у спису предмета, имајући у виду релевантно право, посебно одредбе Устава Федерације Босне и Херцеговине и праксу овог суда, утврђено је како слиједи у наставку.

Подносилац захтјева је у складу са чланом IV.Ц.3.10.(2) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, лице овлашћено за покретање поступка оцјене уставности пред овим судом.

Оспореном Одлуком одређују се дјелатности заједничке комуналне потрошње на подручју Општине Зеница, сада Града Зеница, те утврђује организација и начин обављања тих дјелатности и, што је у овом предмету битно, прописује се обавеза плаћања комуналне накнаде за коришћење објеката и уређаја, односно услуга заједничке комуналне потрошње, те одређују основе и мјерила на основу којих се висина те накнаде утврђује. Дјелатности заједничке комуналне потрошње дефинисане су чланом 2. оспорене Одлуке, а ријеч је о чишћењу јавних саобраћајних површина, одржавању и уређивању зелених површина, одвођењу атмосферских вода, јавној расвјети, дјелатностима зимске службе, декорацији града и томе слично. Средства за финансирање заједничке комуналне потрошње према члану 5. оспорене Одлуке обезбјеђују се, између осталог и убирањем комуналне накнаде.

Подносилац захтјева сматра да оспорена Одлука у дијелу у којем се утврђује обавеза плаћања комуналне накнаде за надземне и подземне инсталације електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже и гасне мреже није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, тачније са уставном гаранцијом права на једнакост пред законом, која је утврђена одредбом члана II.А. 2.(1) ц) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

Међутим, исправна и прецизна идентификација оспорених одредби нужно изискује неколико претходних напомена из три битна разлога. Најприје зато, што је оспорена Одлука више пута мијењана и допуњавана, потом зато што се у једној од тих измјена и допуна поткрала правно-техничка омашка која има непосредан утицај на нумерацију одредби у члану 6., а коју је и сам подносилац захтјева, означавајући оспорене одредбе, чини се, превидио. У захтјеву су, наиме, као оспорене одредбе Одлуке означени члан „6. став 3. и члан 9. ст. 2. и 3.“ Проблем о којем се овдје ради односи се само на члан 6. став 3. Из навода захтјева несумњиво проистиче да је подносилац захтјева, означавајући члан „6. став 3.“ као оспорену одредбу, мислио на

одредбу којом се обавеза плаћања комуналне накнаде проширује „и за надземне и подземне инсталације електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже, гасне мреже“. Та је одредба доиста уведена као „став 3.“ чланом 2. Одлуке о допуни Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Општине Зеница“, број: 4/13), те је иста и мијењана као таква чланом 1. Одлуке о измјенама и допунама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Града Зеница“, број: 1/18). Притом су и доносилац те Одлуке и подносилац захтјева изгубили из вида да је члан 6. оспорене Одлуке већ имао три става, правним дејством раније Одлуке о измјенама и допунама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Општине Зеница“, број: 2/11). Том Одлуком (у члану 1.) је двоставној базној одредби члана 6. Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње „у члану 6. иза става 1.“ додат „нови став 2.“, а дотадашњи „став 2. постао је став 3.“ Према томе се, тој одредби накнадном допуном никако није могао поново додати „став три.“, већ једино став 4. Пошто не постоји званичан пречишћени текст оспорене Одлуке, Уставни суд Федерације ће, ту одредбу означавати као члан 6. став 3., а како би се избјегла свака забуна, уз то ће бити цитиран и њен садржај.

У овом предмету спорна накнада није прописана општим актом којим се уређују комуналне таксе што је у досадашњој пракси најчешће био случај, када се наплата комуналне таксе није могла довести у везу са услугама које јединица локалне самоуправе заузврат пружа обавезницима. Овдје је обавеза на плаћање комуналне накнаде прописана општинском односно градском одлуком о комуналним дјелатностима заједничке потрошње. То има значити да је плаћање те комуналне накнаде у директној вези са комуналним дјелатностима заједничке потрошње које су методом еnumerације побројане у самој оспореној Одлуци, и да та накнада није ништа друго до протувриједност за комуналне услуге односно активности које локална заједница пружа односно предузима, с циљем да допринесе квалитету живота становништва и лица које привремено бораве у општини, те бољим условима за рад привредних субјеката.

Не ради се дакле о такси за истакнуту фирму или за коришћење уређаја и опреме, прописаним на годишњем нивоу, које су управо стога губиле обиљежја таксе и претварале се у парафискалну обавезу са обиљежјима пореза, него о накнади коју обавезници мјесечно плаћају јединици локалне самоуправе као конзументи производа и услуга комуналних дјелатности заједничке потрошње, дакле оних које није могуће измјерити и у одговарајућем износу наплатити од сваког корисника понаособ. Другим ријечима, овај предмет има другачију чињеничну подлогу, гдје се право јединица локалне самоуправе да наплаћују мјесечну накнаду за комуналне услуге које пружа лицима која живе, привремено бораве или имају пословни настан на њеној територији тешко може довести у питање, све дотле док су обавезници доиста и конзументи услуга из сфере „комуналних дјелатности заједничке потрошње“.

Отуд је сасвим логично и правно основано да јединице локалне самоуправе прописују ту комуналну накнаду и да на плаћање те накнаде, на мјесечном нивоу, обавезују кориснике или конзументе услуга које спадају у домен заједничке комуналне потрошње, у складу са дефиницијом тих дјелатности која је садржана у самој одлуци којом се накнада прописује. Јер, ако је ријеч о успостављању обавезе на плаћање комуналне накнаде, онда би обавезници морала бити лица на чији квалитет живота се односе активности које потпадају под дефиницију комуналних дјелатности заједничке потрошње. Сама *causa* обавезивања на плаћање ове комуналне накнаде је заправо у томе, да у суфинансирању услуга (као и објеката и уређаја) из домена комуналних дјелатности заједничке потрошње, партиципирају лица која те услуге и користе.

Према томе је доносилац оспорене Одлуке и са аспекта надлежности и у погледу материјалне садржине одредби (премда не сасвим и у погледу правно-техничке перфекције) исправно поступио када је у члану 6. став 1. на плаћање ове накнаде обавезао „физичка и правна лица која су корисници објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње“, односно услуга које из тих дјелатности проистичу, издвајајући, јасноће ради, власнике станова и индивидуалних

стамбених објеката, власнике моторних возила, власнике пословног простора и земљишта које се користи у пословне сврхе, или њихове кориснике уколико је власник непознат или недоступан.

Супротно томе, доношењем Одлуке о допуни Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Општине Зеница“, број: 4/13), односно Одлуке о измјенама и допунама Одлуке о комуналним дјелатностима заједничке потрошње („Службене новине Града Зеница“, број: 1/18), којом се комунална накнада одређује и „за надземне и подземне инсталације електродистрибутивне мреже, телекомуникацијске мреже, гасне мреже“, доносилац оспорене Одлуке изашао је из домена комуналних дјелатности заједничке потрошње и из оквира који је одређен предметом регулисања оспорене Одлуке, а тиме и из круга властите надлежности.

Дјелатност коју врше власници поменутих инсталација не само да је на општу корист и у јавном интересу, него се без тих дјелатности и јавне услуге које пружају (па тако и без за то неопходних инсталација) ни већина комуналних дјелатности заједничке потрошње дефинисаних оспореном Одлуком не би могла успјешно остваривати. К томе, инсталације које служе за снабдијевање електричном енергијом и плином, те омогућују телекомуникацију, *de facto* су функционални дио општинске/градске инфраструктуре и доприносе квалитету живота становништва, премда као енергетска и телекомуникацијска мрежа, надилазе локалну правну регулацију, чега би доносилац оспорене Одлуке морао бити свјестан, а како очигледно није, потребно је упутити га на раније одлуке овог суда у предметима ове врсте.

Дакле, енергетски субјекти и оператери телекомуникација који пружају јавне услуге, не могу се, никако подвести под дефиницију обавезника ове комуналне накнаде и довести у исту раван са власницима станова и индивидуалних стамбених објеката, власницима моторних возила, те власницима пословних простора и власницима земљишта које се користи у пословне сврхе и сл. Заправо, њих би се прије могло сматрати „актерима“ комуналних дјелатности заједничке комуналне потрошње, неголи њиховим конзументима, јер својом

дјелатношћу и сами битно доприносе квалитету живота становништва и резидената општине односно града.

Поготово нема никаквог правног, нити разумног основа, да им се комунална накнада, под плаштом дјелатности заједничке комуналне потрошње, мјесечно наплаћује „за надземне и подземне инсталације“ на територији општине или града, чијем становништву и привредним субјектима *de facto* служе. Стога се може закључити да у овом случају нема елементарних претпоставки за наплату комуналне накнаде ове врсте. Наиме никаква услуга обавезницима од којих се тражи комунална накнада за већ постојеће енергетске, телекомуникационе и гасне инсталације се не пружа од стране јединице локалне самоуправе, те правни субјекти који помоћу предметних инсталација врше дјелатност и пружају јавне услуге нису редовни конзументи услуга које проистичу из дјелатности заједничке комуналне потрошње које предузимају општина или град.

У Зеничко-добојском кантону у примјени је и Закон о комуналним дјелатностима којим се одређују комуналне дјелатности, принципи, начин обављања и финансирања, те друга питања од значаја за успјешно обављање комуналних дјелатности на подручју Зеничко-добојског кантона. Наведеним Законом се јасно дефинише појам дјелатности заједничке комуналне потрошње, затим комунална накнада као извор финансирања за исте, те се у члану 22. Закона прецизно наводе обавезници комуналне накнаде, међу којима нема привредних субјеката који се баве дјелатностима дистрибуције и преноса електричне енергије, пружањем телекомуникационих услуга и дистрибуцијом плина.

Очигледно је, према томе, да телеком оператери, те привредни субјекти који се баве дистрибуцијом електричне енергије и плина, не могу бити обавезани на плаћање предметне комуналне накнаде по правном основу по којем су на то обавезана лица наведена у члану 6. став 1. оспорене Одлуке, која су конзументи услуга из домена заједничке комуналне потрошње. Како се ни у оспореној Одлуци никакав други основ за то не налази, преостаје закључити да су та лица „одабрана“ по критерију дјелатности коју обављају.

Уставни суд Федерације је, одлучујући у предметима ове врсте, у више ранијих пресуда од којих су неке наведене у тачки б. ове пресуде, заузео становиште да средства за рад привредних субјеката који обављају дјелатност од јавног интереса чије је обављање регулисано државним законом и/или законима Федерације Босне и Херцеговине не могу бити додатно опорезована кантоналним законима, односно да се не могу од стране јединице локалне самоуправе прописивати порези, комуналне таксе и друге накнаде уколико за то не постоји овлашћење у закону Босне и Херцеговине или Федерације Босне и Херцеговине. У погледу шире аргументације у том смислу, Уставни суд Федерације упућује странке на раније одлуке овог суда.

У вези са наводима подносиоца захтјева о наводној незаконитости оспорених одредби Одлуке, Уставни суд Федерације напомиње да није надлежан да оцјењује законитост оспореног акта, имајући у виду надлежности које су му прописане чланом IV.Ц.3.10. Устава Федерације Босне и Херцеговине, али потребно је нагласити сљедеће: у складу са одредбама Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, доносилац оспорене Одлуке јесте надлежан да донесе пропис којим се уређује режим наплаћивања комуналних накнада на подручју Града Зеница. Међутим, то му не даје за право да прописује накнаде без икаквих ограничења, посебно у ситуацијама када су посебним законима и другим прописима на нивоу Федерације Босне и Херцеговине и/или на државном нивоу прописане посебне накнаде за обављање дјелатности од јавног интереса, као што је то овдје случај. Томе у прилог говоре и одредбе члана 37. став 1. тачка а) алинеје 1. и 2. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, гдје је прописано да јединицама локалне самоуправе припадају властити приходи, међу којима и порези и локалне таксе у складу са законом. Дакле, прописивање врсте и висине накнаде или таксе од стране јединица локалне самоуправе, мора бити у складу са законом који је донесен на државном или федералном нивоу, као и са кантоналним законом. Ова обавеза органа јединица локалне самоуправе, да код прописивања врста и висине комуналних такси или накнада морају водити рачуна о законима

виших нивоа власти, као и прописима донесеним на основу тих закона, изискује максималну пажњу када су у питању привредне дјелатности од јавног интереса, које грађанима обезбјеђују услове за нормалан живот (снабдијевање енергијом, водом, омогућавање комуникације и доступност информацијама).

Како се овдје ради о накнади за обављање комуналних дјелатности заједничке потрошње, а те су дјелатности методом енумерације наведене у члану 2. оспорене Одлуке и има их укупно 11, Уставни суд Федерације примјеђује и то, да би се *de facto* само двије од њих и то само повремено могле односити на власнике енергетских и телекомуникационих мрежа: „Одвођење атмосферских вода из насеља“ (члан 2. став 1. тачка 4.) и „Дјелатности зимске службе у граду и на некатегорисаним путевима и правцима“ (члан 2. став 1. тачка 7.).

Уставни суд Федерације констатује и то, да је у Граду Зеница на снази и Одлука о комуналним таксама („Службене новине Града Зеница“, бр.: 2/15, 4/15 и 1/17) којом је за „предузетнике и лица“ чија је регистрована дјелатност производња и дистрибуција електричне енергије (шифра дјелатности 35.1) прописана и годишња такса за истакнуту фирму, у распону од 1200-3000 КМ зависно о градској зони (члан 11. тарифни број 1. Б) I).

Из свега изложеног, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је у саставу: предсједница Суда Александра Мартиновић, те судије Суда: Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Мирко Милићевић, проф. др Един Муминовић, Бранимир Орашанин, др сц. Ката Сењак, Ајша Софтић и мр сц. Ален Талетовић.

Број: У-9/23

Сарајево, 12.3.2024. године

Предсједница
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Александра Мартиновић, с.р.

SADRŽAJ

GRADSKO VIJEĆE

83. Odluka o povjeravanju na upravljanje i korištenje dijela parcele u K.O. Gradišće
JU "Dom zdravlja" Zenica bez naknade 1
84. Odluka o utvrđivanju javnog interesa 2

GRADONAČELNIK

85. Zaključak o preraspodjeli sredstava u Budžetu Grada Zenica za 2024. godinu 5
86. Zaključak o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće budžetske rezerve 6
87. Zaključak o odobravanju izdvajanja sredstava iz tekuće budžetske rezerve 7
88. Zaključak o odobravanju unošenja naziva Grada Zenica u naziv udruženja 7
89. Rješenje o imenovanju Nadzornog odbora Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada "Zenica" d.o.o. Zenica 8

JAVNO PREDUZEĆE ZA PROSTORNO PLANIRANJE I UREĐENJE GRADA "ZENICA" D.O.O. ZENICA

- Nadzorni odbor -

90. Odluka o imenovanju direktora Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada "Zenica" d.o.o. Zenica 8

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE 9

91. Presuda U-9/23 (bosanski jezik) 9
- Presuda U-9/23 (hrvatski jezik) 18
- Presuda U-9/23 (srpski jezik) 27